



Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 8. maja 2024*

„Neizpolnitev obveznosti države – Direktiva 2005/36/ES – Priznavanje poklicnih kvalifikacij – Člen 3(1)(g) in (h) – Obveznost držav članic, da zagotovijo, da pristojni organi države članice gostiteljice določijo status oseb, ki so v fazi prilagoditvenega obdobja oziroma se želijo pripraviti na preizkus poklicne usposobljenosti – Člen 7(3) – Obveznost držav članic, da med drugim veterinarjem in arhitektom v okviru svobode opravljanja storitev zagotovijo možnost opravljanja storitev pod poklicnim nazivom države članice gostiteljice – Člen 45(2)(c), (f) in delno (e) – Obveznost držav članic, da imetnikom dokazil o formalnih kvalifikacijah iz farmacije na univerzitetni ali priznani enakovredni ravni, ki izpolnjujejo zahteve iz člena 44 te direktive, zagotovijo pravico do dostopa in opravljanja vsaj dejavnosti iz člena 45(2) navedene direktive, po potrebi ob upoštevanju zahtev po dodatnih poklicnih izkušnjah – Člen 51(1) – Obveznost držav članic, da zagotovijo, da ima pristojni organ države članice gostiteljice na voljo enomesečni rok za potrditev prejema prošnje za priznanje poklicnih kvalifikacij in po potrebi za obvestitev prosilca o vseh manjkajočih dokumentih – Neobstoj prenosa v nacionalno pravo“

V zadevi C-75/22,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 258 PDEU, vložene 4. februarja 2022,

Evropska komisija, ki jo zastopajo L. Armati, M. Mataija in M. Salyková, agenti,

tožeča stranka,

proti

Češki republik, ki jo zastopajo A. Edelmannová, L. Halajová, T. Müller, O. Serdula, M. Smolek in J. Vlácil, agenti,

tožena stranka,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi C. Lycourgos, predsednik senata, O. Spineanu-Matei, sodnica, J.-C. Bonichot (poročevalec), S. Rodin, sodnika, in L. S. Rossi, sodnica,

generalni pravobranilec: P. Pikamäe,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

* Jezik postopka: češčina.

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 14. septembra 2023

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Evropska komisija s tožbo Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Češka republika s tem, da ni sprejela določb, potrebnih za uskladitev s členom 3(1)(g) in (h), členom 6, prvi odstavek, točka (b), členom 7(3), členom 21(6), členom 31(3), členom 45(2)(c), (f) in delno (e), členom 45(3), členom 50(1) v povezavi s Prilogo VII, točka 1(d) in (e), ter členom 51(1) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij (UL 2005, L 255, str. 22), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2013/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 (UL 2013, L 354, str. 132) (v nadaljevanju: Direktiva 2005/36), ni izpolnila svojih obveznosti iz Direktive 2005/36, in naj Češki republiki naloži plačilo stroškov.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 2 Člen 3 Direktive 2005/36, naslovljen „Opredelitev pojmov“, v odstavku 1 določa:

„1. Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[...]

(g) ‚prilagoditveno obdobje‘: opravljanje reguliranega poklica v državi članici gostiteljici pod odgovornostjo usposobljenega strokovnjaka iz tega poklica; takemu obdobju dela pod nadzorom po možnosti sledi nadaljnje usposabljanje. To obdobje dela pod nadzorom se oceni. Pristojni organ v državi članici gostiteljici določi podrobna pravila, ki urejajo prilagoditveno obdobje in njegovo oceno ter status nadzorovanega migranta.

Pristojni organi države članice gostiteljice v skladu z veljavno zakonodajo Skupnosti določijo status, ki ga ima v tej državi oseba, ki opravlja obdobje dela pod nadzorom, zlasti pravico do bivanja ter obveznosti, socialne pravice in prejemke, nadomestila in osebne prejemke;

(h) ‚preizkus poklicne usposobljenosti‘: preizkus, omejen na prosilčevo poklicno znanje, veščine in kompetence, ki ga opravijo ali priznajo pristojni organi države članice gostiteljice, da bi ocenili prosilčevo zmožnost za opravljanje reguliranega poklica v tej državi članici.

Da bi omogočili opravljanje tega preizkusa, pristojni organi na podlagi primerjave izobrazbe in usposobljenosti, ki se zahteva v državi članici gostiteljici, z izobrazbo in usposobljenostjo, ki jo je pridobil prosilec, sestavijo seznam predmetov, ki niso zajeti v diplomi ali drugih dokazilih o formalnih kvalifikacijah, ki jih ima prosilec.

Pri preizkusu poklicne usposobljenosti je treba upoštevati, da prosilec v državi članici izvora ali državi članici, iz katere prihaja, velja za usposobljenega strokovnjaka. Preizkus zajema predmete s seznama, katerih poznavanje je bistveno za opravljanje zadevnega poklica v državi članici gostiteljici. Preizkus lahko zajema tudi poznavanje poklicnih pravil, ki veljajo za to dejavnost v državi članici gostiteljici.

Podrobno prijavo za preizkus poklicne usposobljenosti in status prosilca v državi članici gostiteljici, ki se želi pripraviti za preizkus poklicne usposobljenosti v tej državi, določijo pristojni organi te države članice;

[...].“

3 Člen 5 Direktive 2005/36, naslovljen „Načelo svobode opravljanja storitev“, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Brez poseganja v posebne določbe zakonodaje Skupnosti in v člena 6 in 7 te direktive, države članice ne smejo iz kakršnega koli razloga, povezanega s poklicnimi kvalifikacijami, omejevati svobode opravljanja storitev v drugi državi članici:

- (a) če je ponudnik storitev zakonito ustanovljen v državi članici za namene opravljanja istega poklica v tej državi članici (v nadaljnjem besedilu: ‚država članica sedeža‘), in
- (b) kadar ponudnik storitev opravlja storitev drugje, če je ta poklic opravljal v državi članici sedeža vsaj dve leti v obdobju desetih let pred opravljanjem storitev, če poklic v tej državi članici ni reguliran. Zahteva po dveh letih opravljanja poklica se ne uporablja, če je poklic ali pa izobraževanje in usposabljanje za ta poklic regulirano.

2. Določbe tega naslova se uporabljajo le, kadar ponudnik storitev opravlja storitve na ozemlju države članice gostiteljice, da bi občasno in priložnostno opravljal poklic iz odstavka 1.

Občasna in priložnostna narava opravljanja storitev se oceni za vsak primer posebej, predvsem glede na trajanje, pogostnost, rednost in stalnost.“

4 Člen 6 te direktive, naslovljen „Izjeme“, določa:

„Država članica gostiteljica v skladu s členom 5(1) oprosti ponudnike storitev s sedežem v drugi državi članici obveznosti, ki jih nalaga osebam tega poklica s sedežem na svojem ozemlju, v zvezi z:

[...]

- (b) registracijo pri javnem organu za socialno varnost za poravnavo računov z zavarovalnico v zvezi z dejavnostmi, ki se opravljajo v korist zavarovanih oseb.

Ponudnik storitev mora vnaprej ali, v nujnih primerih, za nazaj obvestiti organ iz točke (b) o storitvah, ki jih je opravil.“

- 5 Člen 7 navedene direktive, naslovljen „Prijava, ki se mora oddati vnaprej, če ponudnik storitev opravlja storitve druge“, v odstavku 3 določa:

„3. Storitve se opravljajo pod poklicnim nazivom države članice sedeža, če tak naziv v tej državi članici obstaja za to poklicno dejavnost. Naziv se navaja v uradnem jeziku ali v enem od uradnih jezikov države članice sedeža tako, da ne pride do zamenjave s poklicnim nazivom države članice gostiteljice. Kadar takega poklicnega naziva v državi članici sedeža ni, izvajalec storitve navaja svoje formalne kvalifikacije v uradnem jeziku ali enem od uradnih jezikov te države članice. Izjemoma se storitve opravljajo pod poklicnim nazivom države članice gostiteljice v primerih, navedenih v poglavju III naslova III.“

- 6 Člen 21 te direktive, naslovljen „Načelo avtomatičnega priznavanja“, v odstavkih 1 in 6 določa:

„1. Vsaka država članica prizna dokazila o formalnih kvalifikacijah za [...] veterinarja [...] in arhitekta [...] ter za dostop do poklicnih dejavnosti in njihovega opravljanja priznava takim dokazilom enako veljavnost na svojem ozemlju kot dokazilom o formalnih kvalifikacijah, ki jih sama izdaja.

[...]

6. Vsaka država članica zahteva za dostop do in opravljanje poklicnih dejavnosti zdravnikov, medicinskih sester za splošno zdravstveno nego, zobozdravnikov, veterinarjev, babic in farmacevtov dokazila o formalnih kvalifikacijah iz točk 5.1.1, 5.1.2, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 in 5.6.2 Priloge V, ki potrjujejo, da je zadevni strokovnjak med usposabljanjem pridobil znanja, veščine in kompetence iz členov 24(3), 31(6), 31(7), 34(3), 38(3), 40(3) in 44(3), kot je to ustrezno.

Z namenom upoštevanja splošno priznanega znanstvenega in tehničnega napredka se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 57c, da se posodobi navedena znanja in veščine iz členov 24(3), 31(6), 34(3), 38(3), 40(3), 44(3) in 46(4), kar bi odražalo razvoj prava Unije, ki neposredno vpliva na zadevne strokovnjake.

Take posodobitve ne pomenijo spreminjanja obstoječih bistvenih zakonodajnih načel v državah članicah v zvezi s strukturo poklicev, kar zadeva usposabljanje in pogoje dostopa za fizične osebe. Take posodobitve upoštevajo odgovornost držav članic za organizacijo izobraževalnih sistemov, kakor je določeno v členu 165(1) [PDEU].“

- 7 Člen 31 Direktive 2005/36, naslovljen „Usposabljanje medicinskih sester za splošno zdravstveno nego“, v odstavku 3, prvi pododstavek, določa:

„3. Usposabljanje medicinskih sester za splošno zdravstveno nego zajema skupno vsaj tri leta študija, ki je lahko dodatno izražen z enakovrednimi kreditnimi točkami ECTS [(evropski sistem prenašanja in zbiranja kreditnih točk)] in ga sestavlja vsaj 4600 ur teoretičnega in kliničnega usposabljanja, pri čemer trajanje teoretičnega usposabljanja predstavlja vsaj tretjino, trajanje kliničnega usposabljanja pa vsaj polovico minimalnega trajanja usposabljanja. Države članice lahko delno oprostijo teh obveznosti strokovnjake, ki so se delno usposabljali v programih usposabljanja, ki so vsaj enakovredne ravni.“

8 Člen 32 te direktive, naslovljen „Opravljanje dejavnosti medicinskih sester za splošno zdravstveno nego“, določa:

„Za namen te direktive so dejavnosti medicinskih sester za splošno zdravstveno nego dejavnosti, ki se opravljajo poklicno in so navedene v točki 5.2.2 Priloge V.“

9 Člen 44 navedene direktive, naslovljen „Usposabljanje farmacevtov“, določa:

„1. Za sprejem v program usposabljanja farmacevtov se zahteva diploma ali spričevalo, ki omogoča dostop do študija na univerzah ali visokošolskih ustanovah, ki jim je priznan enakovreden status, v državi članici.

[...]“

10 Člen 45 te direktive, naslovljen „Opravljanje dejavnosti farmacevtov“, v odstavkih 2 in 3 določa:

„2. Države članice imetnikom dokazil o formalnih kvalifikacijah iz farmacije na univerzitetni ali priznani enakovredni ravni, ki izpolnjujejo zahteve iz člena 44, zagotovijo pravico do dostopa in opravljanja vsaj naslednjih dejavnosti, po potrebi ob upoštevanju zahtev po dodatnih poklicnih izkušnjah:

- (a) priprava farmacevtskih oblik zdravil;
- (b) izdelava in preizkušanje zdravil;
- (c) preizkušanje zdravil v laboratoriju za preizkušanje zdravil;
- (d) skladiščenje, hramba in distribucija zdravil v prodaji na debelo;
- (e) dobava, priprava, preizkušanje, skladiščenje, distribucija in izdajanje varnih in učinkovitih zdravil zahtevane kakovosti v javnih lekarnah;
- (f) priprava, preizkušanje, skladiščenje in izdajanje varnih in učinkovitih zdravil zahtevane kakovosti v bolnišnicah;
- (g) zagotavljanje informacij in svetovanja o zdravilih ter njihovi primerni uporabi;
- (h) poročanje pristojnim organom o neželenih učinkih farmacevtskih izdelkov;
- (i) osebno spremljanje bolnikov v primerih samozdravljenja;
- (j) prispevanje k lokalnim ali nacionalnim kampanjam za javno zdravje.

3. Če država članica za dostop do ali opravljanje ene od dejavnosti farmacevta zahteva dodatne poklicne izkušnje, poleg dokazil o formalnih kvalifikacijah, navedenih v točki 5.6.2 Priloge V, ta država članica kot zadosten dokaz v zvezi s tem prizna potrdilo, ki ga izdajo pristojni organi v državi članici izvora in ki potrjuje, da je taka oseba opravljala te dejavnosti podobno dolgo v državi članici izvora.“

11 Člen 50 Direktive 2005/36, naslovljen „Dokumentacija in formalnosti“, določa:

„1. Kadar pristojni organi države članice gostiteljice odločajo o prošnji za dovolitev opravljanja reguliranega poklica na podlagi tega naslova, lahko zahtevajo dokumente in potrdila, naštetih v Prilogi VII.

Predloženi dokumenti, naštetih v (d), (e) in (f) točke 1 Priloge VII, na datum predložitve ne smejo biti starejši od treh mesecev.

Države članice, organi in druge pravne osebe zagotovijo zaupnost podatkov, ki jih prejmejo.

2. V primeru upravičenega dvoma lahko država članica gostiteljica zahteva od pristojnih organov države članice, da potrdijo verodostojnost potrdil in dokazil o formalnih kvalifikacijah, izdanih v tej državi članici, ter da, kadar je to primerno, potrdijo dejstvo, da upravičenec za poklice iz poglavja III tega naslova izpolnjuje minimalne pogoje usposobljenosti, določene za vsakega od teh poklicev v členih 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 in 46.

3. V primeru upravičenega dvoma ima država članica gostiteljica, če je dokazila o formalnih kvalifikacijah, kot so opredeljena v členu 3(1)(c), izdal pristojni organ v državi članici in vključujejo usposabljanje, ki je delno ali v celoti opravljeno v organizaciji, ustanovljeni v drugi državi članici, pravico preveriti pri pristojnem organu države članice, ki je izdala dokazila:

- (a) če je program usposabljanja v organizaciji, ki je izvedla usposabljanje, formalno potrdila izobraževalna organizacija ustanovljena v državi članici, ki je izdala dokazila;
- (b) če so izdana dokazila o formalnih kvalifikacijah enaka dokazilom, ki bi bila izdana, če bi se program v celoti opravil v državi članici, ki je izdala dokazila; in
- (c) če dokazila o formalnih kvalifikacijah podeljujejo enake poklicne pravice na ozemlju države članice, ki je izdala dokazila.

[...]

12 Člen 51 te direktive, naslovljen „Postopek za vzajemno priznavanje poklicnih kvalifikacij“, v odstavku 1 določa:

„1. Pristojni organ države članice gostiteljice potrdi prejem prošnje v roku enega meseca po prejemu in obvesti prosilca o kakršnih koli manjkajočih dokumentih.“

13 Člen 54 navedene direktive, naslovljen „Uporaba naziva izobrazbe“, določa:

„Država članica gostiteljica brez poseganja v člen[*a*] 7 in 52 zagotovi, da se zadevnim osebam podeli pravica do uporabe nazivov izobrazbe, podeljenih v državi članici izvora, in po možnosti okrajšav v jeziku te države članice. Država članica gostiteljica lahko zahteva, da temu nazivu sledi ime in naslov ustanove ali komisije, ki je naziv podelila. Če bi lahko prišlo do zamenjave naziva izobrazbe države članice izvora z nazivom v državi članici gostiteljici, ki v tej državi zahteva dodatno usposabljanje, ki ga oseba ni opravila, lahko država članica gostiteljica odredi, da mora oseba svoj naziv izobrazbe iz države članice izvora uporabljati v ustrezni obliki, ki jo določi država članica gostiteljica.“

- 14 Priloga VII k tej direktivi, naslovljena „Dokumenti in potrdila, potrebni v skladu s členom 50(1)“, v točki 1(d) in (e) določa:

„1. Dokumenti

[...]

- (d) Kadar pristojni organ države članice gostiteljice od oseb, ki želijo opravljati reguliran poklic, zahteva dokazilo o dobrem imenu ali ugledu ali potrdilo, da niso razglasile stečaja, ali kadar prekine ali prepove opravljanje tega poklica v primeru resne poklicne kršitve ali kaznivega dejanja, ta država članica sprejme kot zadosten dokaz za državljane države članice, ki želijo opravljati poklic na njenem ozemlju, predložitev dokumentov, ki so jih izdali pristojni organi v državi članici izvora ali v državi članici, iz katere oseba prihaja, ki potrjujejo, da so pogoji izpolnjeni. Ti organi morajo v obdobju dveh mesecev predložiti zahtevane dokumente.

Kadar pristojni organi države članice izvora ali države članice, iz katere tuji državljan prihaja, ne izdajo dokumentov, omenjenih v prvem pododstavku, lahko take dokumente nadomesti izjava pod prisego – oziroma v državah, v katerih izjava pod prisego ni predvidena, slovesna izjava – ki jo da ta oseba pred pristojnim sodnim ali upravnim organom ali, če je primerno, pred notarjem ali usposobljenim strokovnim organom države članice izvora ali države članice, iz katere oseba prihaja; tak organ ali notar izda potrdilo, s katerim potrjuje verodostojnost izjave pod prisego oziroma slovesne izjave.

- (e) Če država članica gostiteljica od svojih državljanov, ki želijo začeti opravljati reguliran poklic, zahteva dokument o telesnem ali duševnem zdravju, ta država članica sprejme kot zadosten dokaz predložitev dokumenta, zahtevanega v državi članici izvora. Če matična država članica ne izda takega dokumenta, država članica gostiteljica sprejme potrdilo, ki ga izda pristojni organ v tej državi. V tem primeru morajo pristojni organi države članice izvora v obdobju dveh mesecev zagotoviti zahtevani dokument.“

Češko pravo

Zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij

- 15 Člen 13(1) zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace) (zákon št. 18/2004 o priznavanju poklicnih kvalifikacij in drugih sposobnostih državljanov držav članic Evropske unije in nekaterih državljanov drugih držav ter o spremembah nekaterih zakonov) (zákon o priznavanju poklicnih kvalifikacij) v različici, ki se uporablja v obravnavani zadevi (v nadaljevanju: zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij), določa:

„1. Prilagoditveno obdobje pomeni obdobje, v katerem prosilec opravlja regulirane dejavnosti v Češki republiki pod nadzorom fizične osebe, ki je strokovno usposobljena, za dopolnitev znanja s teoretičnega in praktičnega področja, ki je del vsebine izobraževanja in usposabljanja, po preteku katerega se izda potrdilo o usposabljanju, ki se zahteva v Češki republiki, in katerega poznavanje je potrebno za opravljanje reguliranih dejavnosti. Prilagoditveno obdobje lahko vključuje tudi študij ali dodatno usposabljanje za dopolnitev poklicnih kvalifikacij.“

16 Člen 14(1) zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij določa:

„1. Preizkus poklicne usposobljenosti je preizkus znanja, spretnosti in poklicne usposobljenosti prosilca, da se oceni njegova sposobnost za opravljanje regulirane dejavnosti v Češki republiki. Preizkus poklicne usposobljenosti se opravi pred organom za priznavanje ali drugim upravnim organom, na univerzi ali drugi izobraževalni ustanovi za dosego zadevnega cilja [...].“

17 Člen 15 tega zakona določa:

„Z izvedbeno uredbo ali uredbo o strokovni usposobljenosti se lahko za posamezne regulirane dejavnosti ali skupino reguliranih dejavnosti ob upoštevanju njihovih posebnosti predpiše način določitve trajanja prilagoditvenega obdobja ter pogoji za izvršitev in ocenjevanje tega obdobja in preizkusa poklicne usposobljenosti, vključno z obliko, vsebino in obsegom tega preizkusa.“

18 Člen 20 navedenega zakona določa:

„1. Če se za opravljanje regulirane dejavnosti v Češki republiki zahteva dokazilo o dobrem ugledu prosilca oziroma dokaz, da prosilec ni bil kaznovan zaradi upravnega prekrška ali disciplinske kršitve, povezane z opravljanjem zadevne dejavnosti, se dokument, ki ga izda pristojni organ države članice izvora in ki dokazuje to dejstvo, šteje za zadosten. Ta dokument je potrdilo o nekaznovanosti ali izpisek iz podobnega registra države članice izvora oziroma enakovreden dokument, ki ga izda pristojni organ države članice izvora, ali, če se ta register ne vodi v državi članici izvora, častna izjava prosilca o dobrem ugledu.

2. Če je za opravljanje reguliranih dejavnosti v Češki republiki potreben dokaz, da v zvezi s prosilcem v obdobju, opredeljenem s posebno zakonsko ureditvijo, ni bil sprejet sklep o začetku stečajnega postopka, da zoper njega ni bil uveden stečaj ali da predlog za postopek zaradi insolventnosti ni bil zavrnjen zaradi pomanjkanja sredstev oziroma da funkcije statutarnega organa, člana statutarnega organa ali drugega organa pravne osebe, ki jih opravlja prosilec, niso ovirane zaradi preteklega opravljanja primerljive funkcije v pravni osebi, nad premoženjem katere je bil uveden stečaj oziroma zoper katero je bil predlog za postopek zaradi insolventnosti zavrnjen zaradi pomanjkanja sredstev, se dokument, ki ga izda pristojni organ države članice izvora in ki vsebuje tak dokaz, šteje za zadosten.

3. Kadar pristojni organi držav članic dokumentov iz odstavkov 1 in 2 ne izdajo, se ti dokumenti nadomestijo s častno izjavo, ki jo prosilec poda pri pristojnem organu države članice izvora ali pri notarju s sedežem v tej državi članici.

4. Če se v Češki republiki za opravljanje regulirane dejavnosti zahteva zdravstvena sposobnost prosilca, se šteje, da je dokument o zdravstveni sposobnosti, ki ga zahteva država članica izvora, zadosten. Če država članica izvora za opravljanje zadevne dejavnosti ne zahteva zdravstvene sposobnosti, se šteje, da je dokument, ki ga izda pristojni organ države članice izvora in ki dokazuje izpolnjevanje pogoja, določenega s posebnimi zakonskimi predpisi Češke republike, zadosten.

[...]“

19 Člen 27(2) tega zakona določa:

„2. Prosilec, ki v Češki republiki občasno ali priložnostno opravlja reguliran poklic, [...] uporablja poklicni naziv države članice izvora v skladu z njeno zakonodajo in v uradnem jeziku ali enem od uradnih jezikov države članice izvora.“

20 Člen 33(1) zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij določa:

„1. Na zahtevo pristojnega organa druge države članice pristojni organ Češke republike opravi potrebne preiskave in čim prej predloži zahtevane informacije. Če informacij ni mogoče predložiti v 30 dneh, je treba o tem obvestiti pristojni organ druge države članice.“

21 Člen 36a(1) tega zakona določa:

„1. Prosilec, ki je državljan države članice [...] in ki v skladu z zakonodajo države članice izvora opravlja zadevno dejavnost, ki je v Češki republiki regulirana dejavnost, lahko tudi občasno ali priložnostno opravlja to dejavnost na ozemlju Češke republike, ne da bi moral izpolniti obveznost vpisa, registracije, dovoljenja ali članstva v poklicnem organu v skladu s posebnimi predpisi in ne da bi moral zaprositi za priznanje svojih poklicnih kvalifikacij [...].“

Zakon št. 95/2004

22 Člen 2(g) zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta (zákon št. 95/2004 o pogojih za pridobitev in priznanje poklicnih in specialističnih kompetenc za opravljanje poklica zdravnika, zobozdravnika in farmacevta) v različici, ki se uporablja v obravnavanem primeru (v nadaljevanju: zakon št. 95/2004) določa:

„Za namene uporabe tega zakona se uporabljajo naslednje opredelitve:

[...]

[...] ‚samostojno opravljanje dejavnosti zobozdravnika in farmacevta‘ pomeni opravljanje dejavnosti, za katere je zobozdravnik oziroma farmacevt pooblaščen brez poklicnega nadzora in na podlagi lastne ocene in presoje zdravstvenega stanja pacienta in s tem povezanih okoliščin.“

23 Člen 10(2) zakona št. 95/2004 določa:

„2. Po pridobitvi poklicnih kompetenc [...] ima farmacevt pravico, da samostojno opravlja dejavnosti, ki jih zajema opravljanje farmacevtskih storitev v skladu z zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) (zákon št. 372/2011 o zdravstvenih storitvah in pogojih za njihovo zagotavljanje (zákon o zdravstvenih storitvah)) z dne 6. novembra 2011 (v nadaljevanju: zákon o zdravstvenih storitvah), razen dejavnosti, katerih samostojno opravljanje je pogojeno s pridobitvijo specialističnih kompetenc v smislu člena 11. Farmacevt je pooblaščen tudi za opravljanje dejavnosti, ki ne spadajo v opravljanje zdravstvenih storitev, in sicer v okviru izdelave in nadzora zdravil ter skladiščenja in distribucije zdravil pri distributerju zdravil v skladu z zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech) (zákon št. 378/2007 o farmacevtskih izdelkih in o spremembah nekaterih povezanih zakonov (zákon o farmacevtskih izdelkih)) z dne 6. decembra 2007.“

24 Člen 11(1), (2) in od (7) do (12) zakona št. 95/2004 določa:

„1. Specialistično kompetenco za farmacevta je mogoče pridobiti:

(a) z uspešno opravljenim specialističnim usposabljanjem, potrjenim s strokovnim preizkusom [...], na podlagi katerega ministrstvo farmacevtu izda diplomo specializacije na zadevnem področju specializacije, ali

(b) s pridobitvijo dodatnih poklicnih izkušenj v skladu z ustreznim programom usposabljanja v ustanovi, ki ima dovoljenje za ustrezno področje specialističnega usposabljanja ali ustrezno področje dodatnih poklicnih izkušenj, ki prosilcu izda potrdilo o uspešnem zaključku tega programa.

2. Področja specialističnega usposabljanja farmacevtov, dokazila o kvalifikacijah in trajanje specialističnega usposabljanja so opisani v prilogi 1 k temu zakonu. [...]

[...]

7. Pridobitev specialističnih kompetenc iz odstavka 1(a) je pogoj [...] za samostojno opravljanje dejavnosti

(a) v zvezi z varovanjem javnega zdravja,

(b) v transfuzijskih ustanovah,

(c) na področju farmacevtskih tehnologij,

(d) na področju laboratorijskih in zdravstvenih analiz ter

(e) na področju radiofarmacevtskih zdravil.

8. Pridobitev specialističnih kompetenc v smislu odstavka 1 na področju lekarništva je pogoj za samostojno opravljanje dejavnosti, povezanih z upravljanjem lekarne [...].

9. Pridobitev specialističnih kompetenc na področju kliničnega lekarništva v smislu odstavka 1(a) je pogoj za samostojno opravljanje dejavnosti kliničnega farmacevta.

10. Pridobitev posebnih specialističnih kompetenc na področju bolnišničnega lekarništva je pogoj za samostojno opravljanje dejavnosti, povezanih z vodenjem lekarne s specializiranimi prostori za pripravo posebno zapletenih farmacevtskih oblik: v smislu tega zakona so ‚posebej zapletene farmacevtske oblike‘ sterilna zdravila za parenteralno uporabo, pripravljena v posebnih prostorih v lekarnah.

11. Pridobitev specialističnih kompetenc v smislu odstavka 1(a) na področju radiofarmacevtskih zdravil ali farmacevtskih tehnologij ali pridobitev posebnih specialističnih kompetenc na področju bolnišničnega lekarništva je pogoj za samostojno opravljanje dejavnosti priprave še posebej zapletenih farmacevtskih oblik.

12. Pred pridobitvijo specialističnih kompetenc farmacevt opravlja dejavnosti iz odstavkov od 7 do 11 pod poklicnim nadzorom zdravstvenega delavca z ustreznimi specialističnimi kompetencami.“

25 Člen 27(6) tega zakona določa:

„6. Zdravniki, zobozdravniki ali farmacevti, katerih dokazilo, ki potrjuje njihovo pridobljeno poklicno kvalifikacijo, izpolnjuje pogoje iz člena 28a oziroma 28b, lahko opravljajo poklic na podlagi poklicnega naziva (v nadaljevanju: specialistični naziv), navedenega v tem zakonu. Če je bila poklicna kvalifikacija

preverjena v skladu s členom 27b, se zdravstveni poklic opravlja pod specialističnim nazivom, določenim v tem zakonu.“

26 Člen 28a(5) navedenega zakona določa:

„5. Ministrstvo v primeru dodatnih poklicnih izkušenj v smislu člena 11(1)(b) [zakona št. 95/2004] potrdilo, ki so ga izdali pristojni organi države članice in ki dokazuje, da je zadevna oseba opravljala zadevne dejavnosti v državi članici izvora za enako obdobje, samodejno prizna kot dokazilo o pridobljeni kvalifikaciji.“

Zakonik o upravnem postopku

27 Člen 44(1) zakon č. 500/2004 Sb., správní řád (zakon št. 500/2004 – zakonik o upravnem sporu) v različici, ki se uporablja v obravnavanem primeru (v nadaljevanju: zakonik o upravnem postopku), določa:

„1. Postopek za vložitev prošnje se začne na dan, ko upravni organ, ki je stvarno in krajevno pristojen, prejme zahtevek ali kateri koli drug akt, s katerim se postopek začne [...].“

28 Člen 45(2) zakonika o upravnem postopku določa:

„2. Če prošnja ne izpolnjuje predpisanih meril ali vsebuje druge napake, upravni organ prosilcu pomaga pri odpravi pomanjkljivosti na kraju samem oziroma ga pozove, naj jih odpravi; v ta namen mu določi razumen rok in ga obvesti o posledicah, če napake v tem roku ne bodo odpravljene;

[...].“

29 Člen 47(1) tega zakonika določa:

„1. Upravni organ mora o začetku postopka čim prej obvestiti vse udeležence, s katerimi je seznanjen.“

30 Člen 71 navedenega zakonika določa:

„1. Upravni organ mora odločitev sprejeti v najkrajšem možnem času.

[...]

3. Če odločitve ni mogoče sprejeti brez odlašanja, mora upravni organ svojo odločitev sprejeti najpozneje v 30-ih dneh od začetka postopka in temu prišteti rok [...] do 30-ih dni, če se izkaže, da je potrebna obravnava ali preiskava na kraju samem, če je treba osebo povabiti ali omogočiti zaslišanje ali osebo obvestiti z javnim obvestilom, če je dokazano, da vročitve niso bile uspešne, ali kadar gre za posebej zapleten primer [ali rok] [...], potreben za izvršitev zaprosila za pravno pomoč v skladu s členom 13(3), izdelavo izvedenskega mnenja ali za vročitev v tujini.

[...]“

31 Člen 154 tega zakonika določa:

„Če upravni organ izda potrdilo, spričevalo, opravi preiskave ali poda izjave v zvezi z zadevnimi osebami, mora upoštevati [...] naslednje določbe iz drugega dela: člene od 10 do 16, člene od 19 do 26, člene od 29 do 31, člene od 33 do 35, člen 37, člen 40, člen 62, člen 63; in podobno naslednje določbe iz

tretjega dela: člen 134, člen 137 ter člen 142(1) in (2); ustrezno mora spoštovati druge določbe tega zakona, če se njihova uporaba izkaže za nujno.“

Zakon o zdravstvenih storitvah

32 Člen 5(2) zakona o zdravstvenih storitvah določa:

„2. [...]

(i) farmacevtska oskrba in klinična farmacevtska oskrba (v nadaljevanju: skupaj: farmacevtska oskrba) [je oskrba], katere cilj je oskrbovati, pripravljati, zdraviti, shranjevati, nadzirati in distribuirati zdravila – razen transfuzijskih izdelkov in surovin za pripravo krvnih derivatov v skladu z zakonom o zdravilih ter laboratorijskih kemikalij, reagentov, dezinfekcijskih sredstev – pa tudi oskrbovati, shranjevati, distribuirati in prodajati medicinske pripomočke iz zakona o medicinskih pripomočkih [...], oskrbovati, shranjevati, distribuirati in prodajati živila za posebne zdravstvene namene; v okviru te oskrbe se zagotavljajo tudi svetovalne, posvetovalne in druge storitve na področju preprečevanja in zgodnjega odkrivanja bolezni, spodbujanja zdravja ter ocenjevanja in spremljanja učinkovite, varne in ekonomične uporabe zdravil in z njimi povezanih procesov.

[...]“

33 Člen 12(3) tega zakona določa:

„3. Če se zdravstvene storitve zagotavljajo

[...]

(c) na področju farmacije ali na področjih specialističnega usposabljanja farmacevtov, se dovoljenje za samostojno opravljanje poklica farmacevta zahteva na vsaj enem od področij specialističnega usposabljanja farmacevtov.

[...]“

Zakon o veterinarski oskrbi

34 Člen 59 zákon č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) (zakon št. 166/1999 o veterinarski oskrbi in o spremembah nekaterih povezanih zakonov (zakon o veterinarski oskrbi)) v različici, ki se uporablja v obravnavnem primeru, določa:

„[...]

2. za veterinarje se štejejo tudi:

(a) osebe, ki imajo diplomo, spričevalo ali drugo dokazilo o pridobitvi zahtevane izobrazbe ali usposobljenosti, navedene v izvedbenih predpisih, ki ga je izdal pristojni organ druge države članice,

[...]

3. Osebe, ki so državljani druge države članice in izpolnjujejo pogoje iz odstavkov 1 in 2, imajo pravico do uporabe naziva izobrazbe ali njegove okrajšave v jeziku države, v kateri je bil naziv pridobljen.

[...]“

Zakon o javnem zdravstvenem zavarovanju

35 Člen 11(1) zákon č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon št. 48/1997 o javnem zdravstvenem zavarovanju ter o spremembah in dopolnitvah nekaterih povezanih zakonov) v različici, ki se uporablja v obravnavanem primeru (v nadaljevanju: zakon o javnem zdravstvenem zavarovanju), določa:

„1. Zavarovanec ima pravico:

- (a) do izbire sklada zdravstvenega zavarovanja [...];
- (b) do izbire ponudnika zdravstvenih storitev na ozemlju Češke republike [...], ki je v pogodbenem razmerju z ustreznim skladom zdravstvenega zavarovanja [...];
- (c) do pravočasnega in prostorskega dostopa do povrnjenih storitev, ki jih izvajajo pogodbeni ponudniki ustreznega sklada zdravstvenega zavarovanja;
- (d) do storitev, katerih stroški se povrnejo, v obsegu in pod pogoji, določenimi s tem zakonom, pri čemer ponudnik od zavarovanca ne more prejeti nobenega plačila v zameno za te storitve, katerih stroški se povrnejo;

[...]“

36 Člen 17(1) zakona o javnem zdravstvenem zavarovanju določa:

„1. Za zagotavljanje prejemanja dajatev v naravi v okviru opravljanja storitev, katerih stroški se zavarovancem povrnejo, Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky (zavod za zdravstveno zavarovanje Češke republike) in drugi zavodi za zdravstveno zavarovanje [...] sklenejo pogodbe s ponudniki storitev o zagotavljanju in plačilu storitev, katerih stroški se povrnejo. [...] Pogodbe se ne zahtevajo v primeru

(a) nujne oskrbe zavarovanca,

[...]“

Zakon o akreditaciji

- 37 Člen 13 zakon č. 360/1992 Sb., České národní rady o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (autorizační zákon) (zakon št. 360/1992 češkega državnega sveta o opravljanju poklica pooblaščenih arhitektov ter pooblaščenih inženirjev in tehnikov na področju gradbeništva (zakon o akreditaciji) v različici, ki se uporablja v obravnavani zadevi (v nadaljevanju: zakon o akreditaciji) določa:

„1. Pooblaščen oseba ima glede na vrsto izdanega dovoljenja pravico do uporabe naziva ‚pooblaščen arhitekt‘ [...] v povezavi z imenom področja, eventualno specializacije, za katero je bilo izdano dovoljenje.

[...]“

- 38 Člen 30c(2) zakona o akreditaciji določa:

„2. [...] Določbe členov 10 in 11, člena 13(1) [...] se ustrezno uporabljajo za sprejete osebe. [...]“

Zakon o veterinarski zbornici

- 39 Člen 5a(1) zakon č. 381/1991 Sb. České národní rady o Komoře veterinárních lékařů České republiky (zakon št. 381/1991 češkega državnega sveta o veterinarski zbornici Češke republike) v različici, ki se uporablja v obravnavani zadevi (v nadaljevanju: zakon o veterinarski zbornici), določa:

„1. Veterinarju države članice Evropske unije [...], ki namerava na ozemlju Češke republike občasno ali priložnostno opravljati dejavnost preventivnega in kurativnega veterinarskega zdravljenja [(v nadaljevanju: sprejeti veterinar)], ni treba postati član zbornice, vendar mora zbornico predhodno obvestiti o opravljanju dejavnosti preventivnega in kurativnega veterinarskega zdravljenja na ozemlju Češke republike v skladu z zakonom o priznavanju poklicnih kvalifikacij.“

Uredba št. 39/2005

- 40 Člen 4 vyhláška č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání (uredba št. 39/2005 o minimalnih zahtevah glede študijskih programov za pridobitev strokovne usposobljenosti za opravljanje nemedicinske zdravstvene dejavnosti) v različici, ki se uporablja v obravnavani zadevi, naslovljen „Opravljanje dejavnosti splošne medicinske sestre“, v odstavku 2 določa:

„2. Študijski program iz odstavka 1 se izvede bodisi

- (a) ob fizični navzočnosti s posebno poklicno komponento v obliki vsaj triletnega študija ter vsaj 4600 ur teoretičnega in kliničnega usposabljanja, pri čemer klinično usposabljanje traja od 2300 do 3000 ur, oziroma
- (b) v obliki študija, ki ne vključuje fizične navzočnosti, s skupnim trajanjem usposabljanja, ki ni krajše od obdobja iz točke (a), brez poseganja v zahtevano raven izobraževanja. [...]“

41 Člen 20c uredbe št. 39/2005 v različici, ki se uporablja v obravnavani zadevi, naslovljen „Opravljanje dejavnosti diplomirane medicinske sestre“, v odstavku 2 določa:

„2. Študijski program traja vsaj štiri leta, pri čemer klinično usposabljanje zajema vsaj 1200 ur. Program usposabljanja obsega vsaj 700 ur teoretičnega usposabljanja in vsaj 600 ur kliničnega usposabljanja.“

Predhodni postopek

42 Direktiva 2005/36 je bila med drugim spremenjena z Direktivo 2013/55, ki jo je bilo treba v skladu z njenim členom 3 prenesti do 18. januarja 2016.

43 V teh okoliščinah so češki organi Komisijo obvestili o ukrepih za prenos.

44 Komisija je 25. januarja 2019 Češki republiki poslala uradni opomin, v katerem je menila, da je s češko zakonodajo kršenih več določb Direktive 2005/36.

45 Ker je Komisija menila, da odgovor čeških organov v zvezi z očitki, navedenimi v tem uradnem opominu, ni zadosten, je tem organom 28. novembra 2019 poslala obrazloženo mnenje.

46 Češka republika je 28. januarja 2020 predložila pripombe v zvezi z obrazloženim mnenjem.

47 Komisija je 18. februarja 2021 Češki republiki poslala dodatno obrazloženo mnenje.

48 4. februarja 2022 je Komisija vložila to tožbo.

Tožba

Uvodne ugotovitve

49 Spomniti je treba, da se v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča v okviru tožbe, vložene na podlagi člena 258 PDEU, z uradnim opominom, ki ga Komisija naslovi na državo članico, in nato z obrazloženim mnenjem Komisije omeji predmet spora, ki ga nato ni več mogoče razširiti. Možnost zadevne države članice, da predloži pripombe, tudi če se odloči, da tega ne bo storila, je namreč bistveno jamstvo, ki se zahteva s Pogodbo, spoštovanje tega jamstva pa je bistvena zahteva za zakonitost postopka za ugotavljanje neizpolnitve obveznosti države članice. Zato morata obrazloženo mnenje in tožba temeljiti na enakih očitkih, kot so tisti iz uradnega opomina, s katerim se predhodni postopek začne (sodba z dne 22. septembra 2016, Komisija/Češka republika, C-525/14, EU:C:2016:714, točka 17 in navedena sodna praksa).

50 Če ni tako, potem ni mogoče šteti, da je bila taka nepravilnost odpravljena s tem, da je država članica predložila pripombe k obrazloženemu mnenju (sodba z dne 25. aprila 2013, Komisija/Španija, C-64/11, EU:C:2013:264, točka 14 in navedena sodna praksa).

51 Toda čeprav morata obrazloženo mnenje in tožba temeljiti na enakih očitkih, s to zahtevo ni mogoče v vsakem primeru naložiti popolne skladnosti med očitki, navedenimi v obrazloženem mnenju, in predlogi tožbe, če predmet spora ni bil razširjen ali spremenjen (glej sodbo z dne 7. septembra 2006, Komisija/Združeno kraljestvo, C-484/04, EU:C:2006:526, točka 25 in

navedena sodna praksa). Komisija lahko tako svoje prvotne očitke pojasni v tožbi, če ne spremeni predmeta spora (sodba z dne 30. aprila 2020, Komisija/Romunija (Preseganje mejnih vrednosti za PM₁₀), C-638/18, EU:C:2020:334, točka 49).

- 52 Nazadnje, spomniti je treba, da iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da morajo biti v tožbi dosledno in natančno predstavljeni očitki, da se državi članici in Sodišču omogoči natančno razumevanje obsega očitane kršitve prava Unije, da bi ta država lahko učinkovito uveljavljala razloge v svojo obrambo in da bi tudi Sodišče lahko preverilo obstoj zatrjevane neizpolnitve obveznosti (sodba z dne 8. marca 2022, Komisija/Združeno kraljestvo (Boj proti goljufijam s prenizkim vrednotenjem), C-213/19, EU:C:2022:167, točka 133 in navedena sodna praksa).

Prvi očitek glede neprenosa člena 3(1)(g) in (h) Direktive 2005/36

Trditve strank

- 53 Komisija trdi, da Češka republika ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi člena 3(1)(g) in (h) Direktive 2005/36, ki pristojnim organom države članice gostiteljice nalaga obveznost, da določijo „status“ oseb, ki so v fazi prilagoditvenega obdobja oziroma se pripravljajo na preizkus poklicne usposobljenosti.
- 54 Komisija meni, da je glavni cilj člena 3(1)(g) in (h) Direktive 2005/36 zadevnim osebam zagotoviti pravni status v državi članici gostiteljici, da se ne bi znašle v položaju „pravne praznine“, kar naj bi zahtevalo dovolj jasno in natančno opredelitev tega statusa.
- 55 Po mnenju Komisije je za pravilen prenos te določbe v nacionalno pravo potrebno na primer določiti, da ta pravica omogoča, da pristojni organi natančneje pojasnijo oziroma opredelijo navedeni status.
- 56 Komisija priznava, da bi bil lahko isti status določen tudi s splošno zakonodajo, če bi bila ta s tega vidika dovolj jasna in natančna.
- 57 Poleg tega naj v členih od 13 do 15 zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij, na katere se sklicujejo češki organi, ne bi bil pojasnjen pravni status teh oseb in ti organi naj bi poleg tega priznali, da je ta status v praksi težko določiti.
- 58 Češka vlada trdi, da prvi očitek ni dopusten in vsekakor ni utemeljen.
- 59 Češka vlada v zvezi z dopustnostjo prvega očitka trdi, da ta očitek, kot je naveden v tožbi, ne ustreza očitku, ki je bil naveden v obrazloženem mnenju.
- 60 Komisija naj bi se namreč v obrazloženem mnenju sklicevala zgolj na to, da status zadevnih oseb v češkem pravu ni izrecno opredeljen, medtem ko naj bi v tožbi Češki republiki zdaj očitala, da v svojem nacionalnem pravu ni uvedla obveznosti pristojnih organov, da določijo status zadevnih oseb.
- 61 Češka vlada meni, da je treba prvi očitek zavreči kot nedopusten tudi zato, ker naj ne bi bil oblikovan dosledno in natančno. Komisija naj bi namreč v točki 23 tožbe namigovala, da lahko vsaki zadevni osebi ta status podeli pristojni organ, medtem ko naj bi se zdelo, da v točki 22 te tožbe priznava, da bi moral biti navedeni status določen z zakonom.

- 62 Komisija prereka razloge za nedopustnost, ki jih uveljavlja češka vlada. Trdi, da predmet spora glede na uradni opomin ni bil niti razširjen niti spremenjen in da se jasno nanaša na dejstvo, da Češka republika ni pravilno prenesla člena 3(1)(g) in (h) Direktive 2005/36 v zvezi z obveznostjo pristojnih organov, da določijo pravni status oseb, na katere se nanaša ta določba.
- 63 Glede vsebine češka vlada trdi, da prvi očitke vsekakor ni utemeljen.
- 64 Ta vlada opozarja, da državam članicam ni treba dobesedno prenesti določbe direktive.
- 65 Trdi, da člen 3(1)(g) in (h) Direktive 2005/36 ne omenja konkretnih pravic in obveznosti, ki bi jih bilo treba priznati zadevnim osebam, niti ne določa, da jim je treba pridržati poseben status. Ta določba naj torej ne bi prepovedovala, da ta status izhaja iz splošnih določb nacionalnega prava, kot naj bi veljalo v češkem pravu.
- 66 Češka vlada izpodbija analizo Komisije, v skladu s katero se mora nacionalna zakonodaja izrecno nanašati na zadevne osebe. Po njenem mnenju taka zahteva temelji na napačni domnevi, da te osebe tvorijo homogeno skupino, ki bi lahko bila predmet enotnega posebnega statusa, medtem ko je njihov status nujno odvisen od njihovega osebnega položaja.
- 67 Češka vlada nazadnje navaja, da tega statusa ne more določiti organ za vsak primer posebej, sicer bi nastala velika pravna negotovost.

Presoja Sodišča

- 68 V zvezi z dopustnostjo prvega očitka je iz obrazloženega mnenja in iz tožbe jasno razvidno, da Komisija v vseh primerih trdi, da določitev „pravnega statusa“ nadzorovanega migranta in prosilca, ki se želi pripraviti na preizkus poklicne usposobljenosti iz točke (g) oziroma točke (h) člena 3(1) Direktive 2005/36, v državi članici gostiteljici ni dovolj jasna in natančna.
- 69 Glede razloga za nedopustnost, ki se nanaša na kršitev obveznosti dosledne in natančne predstavitve očitka, iz trditev Komisije, povzetih v točkah od 53 do 57 te sodbe, izhaja, da Komisija v tožbi nedvoumno trdi, da češko pravo ne omogoča dovolj jasne in natančne določitve pravnega statusa zadevnih oseb.
- 70 V nasprotju s tem, kar trdi češka vlada, te analize ni mogoče omajati z branjem točk 22 in 23 tožbe. Komisija namreč v točki 22 te tožbe zgolj ugotavlja, da na podlagi „splošne“ češke zakonodaje ni mogoče natančno določiti statusa zadevnih oseb. Glede točke 23 tožbe se Komisija za ponazoritev sklicuje na primer, v katerem bi bilo po njenem mnenju mogoče šteti, da je bil člen 3(1)(h) in (g) Direktive 2005/36 pravilno prenesen.
- 71 Razloge za nedopustnost, ki jih navaja češka vlada, je treba zato zavrni.
- 72 V zvezi z utemeljenostjo prvega očitka je treba opozoriti, da člen 3(1)(g) Direktive 2005/36 „prilagoditveno obdobje“ v smislu te direktive opredeljuje kot opravljanje reguliranega poklica v državi članici gostiteljici pod odgovornostjo usposobljenega strokovnjaka, ki mu po možnosti sledi nadaljnje usposabljanje. V tej določbi je tudi navedeno, da se to obdobje oceni in da podrobna pravila v zvezi s tem obdobjem, njegovo oceno in status nadzorovanega migranta določi pristojni organ države članice gostiteljice.

- 73 V navedeni določbi je poleg tega pojasnjeno, da status, ki ga ima v državi članici gostiteljici nadzorovani migrant, zlasti pravico do bivanja ter obveznosti, socialne pravice in prejemke, nadomestila in osebne prejemke, določijo pristojni organi te države članice v skladu z veljavno zakonodajo Unije.
- 74 V členu 3(1)(h) Direktive 2005/36 je preizkus poklicne usposobljenosti opredeljen kot preizkus, omejen na prosilčevo poklicno znanje, veščine in kompetence, ki ga opravijo ali priznajo pristojni organi države članice gostiteljice, da bi ocenili prosilčevo zmožnost za opravljanje reguliranega poklica v tej državi članici. V tej določbi je poleg tega navedeno, da status, ki ga ima v državi članici gostiteljici prosilec, ki se želi pripraviti na ta preizkus v tej državi članici, določijo pristojni organi navedene države članice.
- 75 Iz člena 3(1)(g) in (h) Direktive 2005/36 je torej razvidno, da se s to določbo zahteva, da imajo zadevne osebe neki status, pri čemer je cilj zakonodajalca Unije zadevnim osebam zagotoviti pravice in obveznosti, za katere ta direktiva določa le, da se morajo nanašati zlasti na pravico do prebivanja, socialne pravice in prejemke, nadomestila in osebne prejemke ter spoštovati pravo Unije.
- 76 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v skladu s členom 288, tretji odstavek, PDEU direktiva za vsako državo članico, na katero je naslovljena, sicer zavezujoča glede cilja, ki ga je treba doseči, pri čemer nacionalnim organom prepušča izbiro oblike in metod, vendar je treba določbe direktive prenesti z nesporno zavezujočo močjo, z zahtevano specifičnostjo, natančnostjo in jasnostjo, da bi bila izpolnjena zahteva po pravni varnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 12. maja 2022, U. I. (Posredni carinski zastopnik), C-714/20, EU:C:2022:374, točki 58 in 59).
- 77 Iz tega izhaja, da morajo imeti osebe iz člena 3(1)(g) in (h) Direktive 2005/36 v državi članici gostiteljici možnost, da se zlahka seznanijo s „statusom“, ki se uporablja zanje, v smislu te določbe, kar pomeni, da obstajajo jasna pravila, ki se nanašajo posebej na njihov položaj.
- 78 Iz spisa, ki ga ima na voljo Sodišče, pa je razvidno, da v obravnavanem primeru ni tako.
- 79 Natančneje, čeprav členi od 13 do 15 zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij določajo podrobna pravila za prilagoditveno obdobje in preizkus poklicne usposobljenosti, ne vsebujejo nobene posebne določbe o statusu zadevnih oseb in prav tako ne napotujejo na druge predpise za določitev tega statusa.
- 80 Češka vlada glede pravil „splošne“ zakonodaje, na katere se sklicuje, priznava, da njihova uporaba za nadzorovanega migranta oziroma prosilca, ki se želi pripraviti na preizkus poklicne usposobljenosti, prav tako ne omogoča, da bi se navedeni status zlahka določil.
- 81 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da Češka republika ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi Direktive 2005/36, ker ni sprejela določb, potrebnih za to, da bi pristojni organi države članice gostiteljice določili status oseb, ki so v fazi prilagoditvenega obdobja oziroma se želijo pripraviti na preizkus poklicne usposobljenosti, v skladu s členom 3(1)(g) in (h) te direktive.

Drugi očitek glede neprenosa člena 6, prvi odstavek, točka (b), Direktive 2005/36

Trditve strank

- 82 Komisija trdi, da Češka republika ni izpolnila obveznosti iz člena 6, prvi odstavek, točka (b), Direktive 2005/36 v zvezi z obveznostjo države članice gostiteljice, da ponudnike storitev s sedežem v drugi državi članici oprosti zahtev, ki veljajo za strokovnjake s sedežem na njenem ozemlju in ki se nanašajo na „registracijo pri javnem organu za socialno varnost za poravnavo računov z zavarovalnico v zvezi z dejavnostmi, ki se opravljajo v korist zavarovanih oseb“, in obveznosti, ki jih ima na podlagi člena 6, drugi odstavek, te direktive, ki določa, da mora zadevni ponudnik storitev o storitvah, ki jih je opravil, vnaprej ali, v nujnih primerih, za nazaj obvestiti organ iz točke (b).
- 83 Po mnenju Komisije člen 36a zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij, na katerega se sklicujejo češki organi, ne zadostuje za pravilen prenos člena 6, prvi odstavek, točka (b), Direktive 2005/36, ker naj bi člen 11(1) in člen 17(1) zakona o javnem zdravstvenem zavarovanju v primeru iz navedene določbe Direktive 2005/36 povračilo zavarovanca vsekakor pogojevala z obstojem pogodbenega razmerja med ponudnikom storitev in češkim zavodom za zdravstveno zavarovanje.
- 84 Komisija poudarja, da člen 6, prvi odstavek, točka (b), Direktive 2005/36 določa obveznost države članice gostiteljice, da ponudnike storitev s sedežem v drugi državi članici oprosti obveznosti, da se registrirajo pri javnem organu za socialno varnost, da bi se zagotovilo kritje zavarovanih oseb, zato ta določba nasprotuje temu, da države članice povračilo stroškov zdravljenja, opravljenega v tem okviru, pogojujejo s takim registriranjem.
- 85 Komisija meni, da je ta „registracija“ iz člena 6, prvi odstavek, točka (b), Direktive 2005/36 avtonomen pojem prava Unije, ki ga je treba razlagati ob upoštevanju sobesedila in cilja, ki mu sledi zadevna ureditev, ki je zagotoviti spoštovanje svobode opravljanja storitev.
- 86 Tako naj ta pojem ne bi zajemal le registracije (v pravem pomenu besede) pri organu, ki ga je država članica gostiteljica opredelila kot svoj glavni organ socialne varnosti, ampak tudi druge upravne ali zakonske zahteve, ki imajo podobne učinke in ki bi jih ponudnik storitev eventualno moral izpolniti pri drugih organih te države članice, ki tako ali drugače prispevajo k delovanju nacionalnega sistema socialne varnosti.
- 87 Komisija poudarja, da je v skladu z informacijami, ki jih ima na voljo, češki sistem zdravstvenega zavarovanja organiziran tako, da se zavarovancu, čeprav plačuje prispevke svojemu zavodu za zdravstveno zavarovanje, ne povrnejo stroški zdravljenja, ki ga je zdravnik opravil v Češki republiki, če zdravnik nima sklenjene pogodbe z zavodom za zdravstveno zavarovanje zavarovanca.
- 88 Komisija dodaja, da za sklenitev take pogodbe velja zapleten postopek in da je ta sklenitev predmet zahtevnega izbora.
- 89 Komisija meni, da se sodba z dne 16. maja 2002, Komisija/Španija (C-232/99, EU:C:2002:291), na katero se sklicuje češka vlada, ni nanašala na položaj, ki bi bil primerljiv s položajem v obravnavani zadevi.

- 90 V repliki Komisija priznava, da pravo Unije državi članici načeloma ne preprečuje, da za vračilo zdravljenja določi izpolnjevanje nekaterih zahtev, vendar meni, da člen 6, prvi odstavek, točka (b), Direktive 2005/36 nasprotuje administrativnim zahtevam, kakršna je „registracija“ v smislu te določbe, ki naj bi absolutno onemogočale vsakršno povračilo za storitve, opravljene v okviru zagotavljanja storitev.
- 91 Komisija trdi, da se pojem „javni organ za socialno varnost“ v smislu člena 6, prvi odstavek, točka (b), Direktive 2005/36 nanaša tudi na zavode za zdravstveno zavarovanje, saj so ti odgovorni za povračilo stroškov zdravstvenih storitev, ki se zagotavljajo pacientom v okviru zdravstvenega zavarovanja.
- 92 Komisija pojasnjuje, da člen 55 Direktive 2005/36 v zvezi z odobritvijo od skladov za zdravstveno zavarovanje v obravnavanem primeru ni upošteven, ker se nanaša na svobodo ustanavljanja, pri čemer je v tem členu poleg tega pojasnjeno, da se uporablja brez poseganja v uporabo člena 6, prvi odstavek, točka (b), te direktive.
- 93 Glede obsega uvodne izjave 38 navedene direktive Komisija trdi, da v skladu s sodno prakso Sodišča izrecno velja, da svoboda opravljanja storitev iz člena 56 PDEU državam članicam nalaga, da prilagodijo svoje sisteme socialne varnosti.
- 94 Komisija nazadnje trdi, da je Sodišče leta 2007 dvakrat ugotovilo neizpolnitev obveznosti Češke republike zaradi neprenosa istih določb o svobodi opravljanja storitev zdravnikov in zobozdravnikov, določenih v prejšnjih direktivah (sodbi z dne 18. januarja 2007, Komisija/Češka republika, C-203/06, EU:C:2007:41, in z dne 18. januarja 2007, Komisija/Češka republika, C-204/06, EU:C:2007:42).
- 95 Češka vlada v zvezi z drugim očitkom navaja dva razloga za nedopustnost.
- 96 Najprej trdi, da Komisija v uradnem opominu ni omejila predmeta zadevne neizpolnitve obveznosti in ni spoštovala zahtev glede dosledne in natančne predstavitve očitka že v tej fazi predhodnega postopka.
- 97 Češka vlada dodaja, da Komisija tudi v obrazloženem mnenju ni spoštovala obveznosti predložitve dosledne in natančne predstavitve razlogov, na podlagi katerih je ugotovila, da Češka republika ni izpolnila svojih obveznosti, ker ta institucija ni pojasnila, da je treba obveznost sklenitve pogodbe, ki je določena v češkem pravu, enačiti z registracijo zdravnika v zdravstveno zavarovanje.
- 98 Dejansko naj bi Komisija šele v tožbi prvič pojasnila vsebino svojega očitka v zvezi s tem in opredelila zadevne določbe nacionalnega prava, tako da je češka vlada lahko na ta očitek prvič odgovorila šele v fazi odgovora na tožbo.
- 99 Zato naj bi Komisija v fazi tožbe razširila predmet zadevne neizpolnitve obveznosti.
- 100 Češka vlada dalje trdi, da Komisija v zvezi z delom očitka, ki se nanaša na nespoštovanje člena 6, drugi odstavek, Direktive 2005/36, te določbe ni omenila niti v uradnem opominu niti v obrazloženem mnenju in v tožbi, tako da je treba ta del očitka zavreči kot očitno nedopusten.
- 101 Poleg tega naj bi bilo razvidno, da drugi očitek ni bil omenjen v fazi uradnega opomina, tako da naj bi njegova vključitev v obrazloženo mnenje in nato v tožbo prav tako pomenila razširitev predmeta tega očitka, zaradi česar naj ne bi bil dopusten.

- 102 Iz tega naj bi izhajalo tudi pomanjkanje doslednosti in natančnosti v obrazloženem mnenju.
- 103 Komisija prereka ta razloga za nedopustnost.
- 104 Komisija najprej trdi, da je od uradnega opomina vsebina drugega očitka ostala nespremenjena, in sicer, da se nanaša na neprenos obveznosti države članice gostiteljice, da ponudnike storitev oprosti registracije pri javnem organu za socialno varnost za poravnavo računov z zavarovalnico v zvezi z dejavnostmi, ki se opravljajo v korist zavarovanih oseb, ki je določena v členu 6, prvi odstavek, točka (b), Direktive 2005/36.
- 105 Komisija navaja, da je iz elementov odgovora na uradni opomin, ki jih je predložila češka vlada, razvidno, da je zadnjenavedena razumela predmet drugega očitka, čeprav svojih trditev ni podprla s sklicevanjem na konkretne določbe nacionalnega prava. Komisija v zvezi s tem trdi, da je morala sama poiskati upoštevne določbe češkega prava, tako da dejstva, da so bile te določbe navedene v fazi tožbe, ni mogoče šteti za spremembo tega očitka.
- 106 Dalje, v zvezi z delom drugega očitka, ki se nanaša na zahtevo, da mora ponudnik storitev obveščati ta javni organ za socialno varnost, Komisija priznava, da bi se moral ta del nanašati na „drugi odstavek člena 6“ Direktive 2005/36, in ne le na člen 6, prvi odstavek, točka (b), te direktive, vendar navaja, da je na vsebino te prve določbe vsekakor opozorila v uradnem opominu in v obrazloženem mnenju ter da je Češka republika v zvezi s tem predložila stališča.
- 107 Češka vlada podredno trdi, da drugi očitek ni utemeljen.

Presoja Sodišča

- 108 V zvezi z razlogi za nedopustnost, ki jih navaja češka vlada, je treba poudariti, da je Komisija v fazi uradnega opomina zgolj ugotovila, da člen 6, prvi odstavek, točka (b), Direktive 2005/36, ki se nanaša na oprostitev registracije ponudnikov storitev pri organu za socialno varnost, v češko pravo ni bil prenesen. V obrazloženem mnenju je navedla, da ta obveznost oprostitve in obveznost ponudnika storitev glede predhodnega obveščanja, ki je določena v členu 6, drugi odstavek, te direktive, vendar jo je napačno povezala s členom 6, prvi odstavek, točka (b), te direktive, nista bili preneseni. Poleg tega tak očitek v dodatnem obrazloženem mnenju ni obravnavan.
- 109 V fazi tožbe pa Komisija v bistvu trdi, da obveznost ponudnika storitev, da sklene pogodbo z zavodom za zdravstveno zavarovanje pacienta za zagotovitev povračila stroškov njegovega zdravljenja, ki je določena v češkem pravu, ustreza obveznosti registracije pri organu za socialno varnost, ki je zato v nasprotju s členom 6, prvi odstavek, točka (b), Direktive 2005/36.
- 110 Ta očitek se torej po svojem predmetu razlikuje od prvotno navedenega očitka, ki se je, kot je Komisija priznala v svojih pisanjih, nanašal na neprenos oprostitve registracije pri organu za socialno varnost iz te določbe. Komisija torej ne more utemeljeno trditi, da je vsebina navedenega očitka od uradnega opomina ostala nespremenjena.
- 111 Komisija tako razliko utemeljuje z dejstvom, da ji Češka republika ni predložila dovolj upoštevnihih podatkov v zvezi s tem in da je zato morala sama v nacionalnem pravu iskati določbe o prenosu, za katere je menila, da so upoštevne.

- 112 V zvezi s tem je treba opozoriti, da mora Komisija sicer res dokazati obstoj zatrjevane neizpolnitve obveznosti s predložitvijo elementov, potrebnih za preverjanje obstoja neizpolnitve obveznosti, vendar je ta institucija močno odvisna od elementov, ki jih predloži zadevna država članica, ki ji mora v skladu s členom 4(3) PEU olajšati izpolnjevanje njene naloge, ki je v skladu s členom 17(1) PEU zlasti skrb za uporabo določb Pogodbe DEU in določb, ki jih institucije sprejmejo na podlagi te pogodbe (glej v tem smislu sodbo z dne 2. septembra 2021, Komisija/Švedska (Čistilne naprave), C-22/20, EU:C:2021:669, točki 143 in 144 ter navedena sodna praksa).
- 113 Ker pa se v obravnavani zadevi z določbami prava Češke republike, na katere se Komisija sklicuje v tožbi, odpirajo nova vprašanja v zvezi s skladnostjo zahtev, ki jih vsebujejo te določbe, s členom 6, prvi odstavek, točka (b), Direktive 2005/36, je treba ugotoviti, da je treba drugi očitke zavreči kot nedopusten v delu, v katerem se nanaša na ta vprašanja, saj Komisija v fazi obrazloženega mnenja in tožbe ni pojasnila, temveč bistveno spremenila predmet tega očitka.
- 114 Na obveznost obveščanja, ki jo ima ta država članica in ki je bila navedena v točki 112 te sodbe, se torej Komisija ne more utemeljeno sklicevati v položaju, v katerem ni spoštovala svojih obveznosti v zvezi z razmejitvijo predmeta spora, kot je bilo nanje opozorjeno v točki 49 te sodbe.
- 115 V zvezi z delom drugega očitka, ki se nanaša na neprenos obveznosti ponudnika storitev, da obvešča organ za socialno varnost države članice gostiteljice, je češka vlada uveljavljala razlog za nedopustnost, ki se nanaša na to, da se je Komisija sklicevala na člen 6, prvi odstavek, točka (b), Direktive 2005/36, čeprav je ta obveznost določena v členu 6, drugi odstavek, te direktive.
- 116 Vendar je bilo na besedilo zadnjenavedene določbe opozorjeno že v fazi uradnega opomina, tako da tega razloga ni mogoče sprejeti.
- 117 Nasprotno pa na podlagi take nenatančnosti pri citiranju določbe prava Unije ni mogoče zlahka ugotoviti, v kolikšnem obsegu se trditve, ki jih Komisija navaja v utemeljitev kršitve člena 6, prvi odstavek, točka (b), Direktive 2005/36, navajajo v utemeljitev kršitve člena 6, drugi odstavek, te direktive.
- 118 Čeprav je obveznost iz člena 6, drugi odstavek, Direktive 2005/36, v skladu s katero mora ponudnik storitev o svojem opravljanju storitev predhodno obvestiti organ iz člena 6, prvi odstavek, točka (b), te direktive, povezana z oprostivjo iz zadnjenavedene določbe glede registracije tega ponudnika storitev pri javnem organu za socialno varnost, ostaja dejstvo, da gre za dve različni obveznosti, katerih zatrjevana kršitev mora biti jasno razvidna že v fazi uradnega opomina, kar velja še toliko bolj, ker se je, kot je bilo opozorjeno v točki 110 te sodbe, drugi očitke prvotno nanašal na neprenos take oprostitve registracije, in ne na obveznost obveščanja.
- 119 V teh okoliščinah formulacija dela drugega očitka, ki se nanaša na neprenos obveznosti ponudnika storitev, da obvešča organ za socialno varnost države članice gostiteljice, ni dovolj dosledna in natančna, zato jo je treba šteti za nedopustno.
- 120 Drugi očitke je treba posledično zavreči kot nedopusten.

Tretji očitek glede prenosa člena 7(3) Direktive 2005/36

Trditve strank

- 121 Komisija trdi, da Češka republika s tem, da ni prenesla možnosti za veterinarje in arhitekte glede opravljanja storitev pod poklicnim nazivom države članice gostiteljice v okviru svobode opravljanja storitev, ni izpolnila obveznosti iz člena 7(3) Direktive 2005/36.
- 122 Navaja, da kadar se ponudnik storitev preseli iz ene države članice v drugo zaradi opravljanja storitve, člen 7(3) Direktive 2005/36 določa, da se ta storitev opravlja pod poklicnim nazivom države članice sedeža, razen reguliranih poklicev, kot so poklici veterinarjev in arhitektov, katerih poklicni nazivi so avtomatično priznani, pri čemer se navedena storitev tako opravlja pod poklicnim nazivom države članice gostiteljice.
- 123 Komisija meni, da češko pravo izrecno določa tako pravilo za nekatere poklice, vendar za veterinarje ne obstaja nobena posebna določba, tako da naj bi bilo treba uporabiti splošno pravilo iz člena 27(2) zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij, v skladu s katerim prosilec, ki v Češki republiki občasno ali priložnostno opravlja regulirano dejavnost, uporablja poklicni naziv države članice izvora. Uporaba te določbe za veterinarje naj bi bila torej v nasprotju s členom 7(3) Direktive 2005/36.
- 124 Komisija poleg tega trdi, da zakon o veterinarski oskrbi v različici, ki se uporablja v obravnavani zadevi in na katerega se sklicuje češka vlada, ne vsebuje nobenega sklicevanja na poklicni naziv niti na opravljanje storitev veterinarjev iz drugih držav članic, ter da bi člen 59(3) tega zakona, ki se sklicuje na uporabo akademskega naziva in dovoljuje njegovo uporabo le v jeziku države, v kateri je bil ta naziv pridobljen, lahko povzročil zavajanje glede sistema zadevnega poklicnega naziva.
- 125 Zakon o veterinarski zbornici naj prav tako ne bi urejal uporabe poklicnega naziva veterinarja, naziv „sprejeti veterinar“, na katerega se sklicuje, pa naj bi bil vsekakor drugačen od naziva „veterinar“.
- 126 Komisija s podobnimi argumenti trdi, da enako velja za arhitekte.
- 127 Tako naj bi bilo treba ob neobstoju posebnih določb uporabiti splošno pravilo iz člena 27(2) zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij.
- 128 Glede člena 30c(2) zakona o akreditaciji, ki se nanaša na opravljanje poklica arhitekta in v katerem je navedeno, da določbe člena 13(1) tega zakona v zvezi z uporabo poklicnega naziva „pooblaščen arhitekt“ „ustrezno“ veljajo za sprejete osebe, naj bi bila njegova formulacija preveč nenatančna, da bi bilo mogoče šteti, da je bil z njim člen 7(3) Direktive 2005/36 pravilno prenesen v češko pravo.
- 129 Komisija opozarja, da čeprav sodna praksa Sodišča ne nalaga formalnega in dobesednega prevzema določb direktive pri njenem prenosu v nacionalno pravo, je treba zahtevo po pravni varnosti vseeno izpolniti z ukrepi za prenos, ki so dovolj jasni in natančni.
- 130 Okoliščina, da češko pravo „v praksi ne povzroča težav“, kot trdi češka vlada, naj ne bi bila upoštevna pri presoji, ali je Direktiva 2005/36 pravilno prenesena.
- 131 Češka vlada trdi, da tretji očitek ni dopusten in vsekakor ni utemeljen.

- 132 Češka vlada v dupliki navaja, da trditve, ki jih je Komisija predložila v repliki, upravičujejo, da se tretji očitke zavrže kot nedopusten glede na njegovo nenatančnost in glede na dejstvo, da naj bi Komisija v tej fazi postopka spremenila trditve, ker je menila, da so sprejete osebe po češkem pravu prisiljene uporabljati poklicni naziv „sprejeti veterinar“ oziroma sprejeti „pooblašteni arhitekt“.
- 133 Češka vlada trdi, da države članice niso zavezane dobesedno prenesti določb direktive v svoj pravni red in da njeno notranje pravo ne dopušča nobenega dvoma o možnosti veterinarjev in arhitektov drugih držav članic, da uporabljajo poklicna naziva države članice gostiteljice.
- 134 Češka vlada navaja, da je v zakonu o veterinarski zbornici veterinar iz druge države članice, ki začasno ali priložnostno opravlja storitve na ozemlju Češke republike, opredeljen kot „sprejeti veterinar“.
- 135 Glede arhitektov se češka vlada sklicuje na člen 13 zakona o akreditaciji, s katerim je uveden poklicni naziv „pooblašteni arhitekt“. Ta vlada poleg tega opozarja, da se v skladu s členom 30c(2) tega zakona njegov člen 13 „ustrezno“ uporablja za zadevne osebe.
- 136 V praksi naj torej češka zakonodaja ne bi povzročala „težav“ in „sprejetim“ arhitektom naj nikakor ne bi bila preprečena uporaba naziva „pooblašteni arhitekt“.

Presoja Sodišča

- 137 Najprej je treba zavrnilo razlog za nedopustnost, ki ga navaja češka vlada, ker nikakor ni razvidno, da tretji očitke ne bi bil oblikovan dovolj natančno ali da bi Komisija spremenila njegovo vsebino v fazi replike.
- 138 Kar zadeva vsebinsko analizo tretjega očitka, se člen 7 Direktive 2005/36 nanaša na primer opravljanja storitev ponudnika druge. Člen 7(3) te direktive ne določa le, da mora biti storitev opravljena pod poklicnim nazivom države članice sedeža, če tak naziv za zadevno poklicno dejavnost v tej državi članici obstaja, tako da se prepreči vsakršna zmeda s poklicnim nazivom države članice gostiteljice, ampak tudi, da je treba storitev izjemoma opravljati pod poklicnim nazivom države članice gostiteljice v primerih, navedenih v naslovu III, poglavje III, navedene direktive.
- 139 Iz tega izhaja, kot trdi Komisija, da se za poklice, za katere velja avtomatično priznavanje na podlagi naslova III, poglavje III, Direktive 2005/36, storitev opravlja pod poklicnim nazivom države članice gostiteljice, kar velja zlasti za veterinarje in arhitekta, ob upoštevanju člena 21(1) te direktive, ki se nanaša na ta dva poklica.
- 140 Glede veterinarjev člen 5a(1) zakona o veterinarski zbornici napotuje na primer veterinarja države članice Unije, ki namerava v Češki republiki začasno ali priložnostno opravljati dejavnost preventivnega in kurativnega veterinarskega zdravljenja in tega veterinarja imenuje „sprejeti veterinar“. Kljub temu ni razvidno, da bi bila s to določbo urejena uporaba poklicnega naziva veterinarja, ki potuje iz ene države članice v Češko republiko, da bi tam opravljal svojo dejavnost.
- 141 Poleg tega člen 27(2) zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij na splošno določa, da prosilec, ki v Češki republiki občasno ali priložnostno opravlja reguliran poklic, uporablja poklicni naziv države članice izvora v skladu z njeno zakonodajo in v uradnem jeziku ali enem od uradnih jezikov države članice izvora.

- 142 Zato ni razvidno, da bi imeli veterinarji, ki priložnostno ali začasno opravljajo svojo dejavnost na ozemlju Češke republike, pravico do uporabe poklicnega naziva te države članice, kot se zahteva s členom 7(3) Direktive 2005/36.
- 143 Čeprav iz sodne prakse izhaja, da pravo Unije ne zahteva vedno, da se določbe direktive formalno povzamejo v izrecno in posebno zakonsko določbo, ostaja dejstvo, da mora biti takrat, kadar je namen določbe direktive ustvariti pravice za posameznike, pravni položaj, ki izhaja iz teh pravic, dovolj natančen in jasen, upravičencem pa mora biti omogočeno, da se v celoti seznanijo s svojimi pravicami in se po potrebi nanje sklicujejo pred nacionalnimi sodišči (glej v tem smislu sodbo z dne 30. novembra 2006, Komisija/Luksemburg, C-32/05, EU:C:2006:749 točka 34 in navedena sodna praksa).
- 144 Poleg tega je treba določbe direktive izvajati z nesporno zavezujočo močjo, z zahtevano specifičnostjo, natančnostjo in jasnostjo, da je zahteva po pravni varnosti izpolnjena (glej v tem smislu sodbo z dne 30. junija 2016, Komisija/Poljska, C-648/13, EU:C:2016:490, točka 78).
- 145 V obravnavanem primeru je namen člena 7(3) Direktive 2005/36, ki določa, da se storitev opravlja pod poklicnim nazivom države članice gostiteljice v primerih iz naslova III, poglavje III, te direktive, ustvariti take pravice za zadevne strokovnjake, med drugim veterinarje.
- 146 Zato neobstoj pojasnila v nacionalnem pravu v zvezi z uporabo poklicnega naziva Češke republike veterinarjev, ki pridejo svojo dejavnost občasno in priložnostno opravljati na njeno ozemlje, medtem ko to pravo določa splošno pravilo uporabe naziva države članice sedeža, ne izpolnjuje zahtev po natančnosti in jasnosti v smislu sodne prakse, navedene v točki 143 te sodbe.
- 147 Okoliščina, na katero se sklicuje Češka republika, da veterinarjem v praksi niso postavljene ovire pri uporabi poklicnega naziva Češke republike, v zvezi s tem ni upoštevna.
- 148 Zgolj upravne prakse, ki jo lahko uprava spremeni po svoji volji in javnosti ni dovolj znana, namreč ni mogoče obravnavati, kot da pravilno izpolnjuje obveznosti držav članic glede prenosa direktive (glej v tem smislu sodbo z dne 30. junija 2016, Komisija/Poljska, C-648/13, EU:C:2016:490, točka 79).
- 149 Glede položaja arhitektov, ki pridejo svojo dejavnost občasno in priložnostno opravljati v Češko republiko, je treba navesti, da češko pravo zanje drugače kot za veterinarje sicer vsebuje posebne določbe o uporabi poklicnega naziva v tej državi članici, vendar ni razvidno, da bi bile te določbe dovolj jasne in natančne v smislu sodne prakse, navedene v točki 143 te sodbe.
- 150 Člen 30c(2) zakona o akreditaciji, ki se nanaša na opravljanje poklica arhitekta in v katerem je navedeno, da določbe člena 13(1) tega zakona v zvezi s poklicnim nazivom „pooblaščen arhitekt“ „ustrezno“ veljajo za sprejete osebe, je namreč zagotovo nejasen glede pogojev, pod katerimi je treba uporabiti to pravilo.
- 151 Poleg tega niti okoliščina, da naj ureditev, določena v češkem pravu, v praksi ne bi povzročala težav, ne more omajati te analize.
- 152 Iz tega izhaja, da je treba ugotoviti, da Češka republika ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi Direktive 2005/36, ker ni sprejela določb, potrebnih za to, da bi veterinarji in arhitekti v okviru svobode opravljanja storitev imeli možnost opravljanja storitev pod poklicnim nazivom države članice gostiteljice v skladu s členom 7(3) te direktive.

Četrty očitok glede neprenosa člena 21(6) in člena 31(3) Direktive 2005/36

Trditve strank

- 153 Komisija trdi, da Češka republika ni izpolnila obveznosti iz člena 21(6) in člena 31(3) Direktive 2005/36, ker je v svojem nacionalnem pravu dovolila opravljanje „vzporednih“ poklicev medicinskih sester, ki pa so primerljivi, pri čemer naj bi za enega od njih veljale zahteve glede kvalifikacij, ki so blažje od zahtev iz Direktive 2005/36.
- 154 Po mnenju Komisije določbe tega nacionalnega prava, ki omogočajo opravljanje teh „vzporednih“ poklicev, ogrožajo učinkovitost te direktive in lahko privedejo do zlorabe pravil o minimalnih zahtevah glede poklicnega usposabljanja in avtomatičnega priznavanja.
- 155 Češko pravo naj bi namreč določalo poklic „splošne medicinske sestre“, ki ustreza poklicu „medicinske sestre za splošno zdravstveno nego“ iz člena 21(6) Direktive 2005/36, in poklic „diplomirane medicinske sestre“, za katerega naj bi bile zahteve, ki so v češkem pravu določene glede poklicnega usposabljanja, blažje od tistih, ki se v členu 31(3) te direktive zahtevajo za „medicinske sestre za splošno zdravstveno nego“.
- 156 Komisija meni, da obstoj teh dveh „vzporednih“ poklicev ob upoštevanju ne le njunega poimenovanja, ampak tudi zelo primerljive dejavnosti, povzroča zmedo tako pri bolnikih kot pri osebah, ki želijo opravljati poklic medicinske sestre.
- 157 Tak položaj naj bi bil v nasprotju s ciljem člena 54 Direktive 2005/36, ki je prepričati zmedo med dokazili o formalnih kvalifikacijah, pridobljenimi v državi članici izvora, in dokazili o formalnih kvalifikacijah, pridobljenih v državi članici gostiteljici.
- 158 Češka vlada trdi, da četrty očitok ni dopusten in vsekakor ni utemeljen.
- 159 Češka vlada v zvezi z dopustnostjo četrtega očitka najprej navaja prvi razlog za nedopustnost, ki se nanaša na to, da ta očitok ni bil naveden niti v izreku obrazloženega mnenja niti v izreku dodatnega obrazloženega mnenja, pri čemer take napake ni mogoče odpraviti z vidika načel, ki izhajajo iz sodbe z dne 8. julija 2010, Komisija/Portugalska, (C-171/08, EU:C:2010:412, točka 28).
- 160 Češka vlada dalje navaja drugi razlog za nedopustnost, ki se nanaša na to, da je Komisija v fazi tožbe razširila predmet četrtega očitka, ker naj bi se ta očitok med predhodnim postopkom nanašal le na verjetnost zmede med poimenovanjem poklica „diplomirane medicinske sestre“ in poklica „splošne medicinske sestre“, ki je prav tako določen v pravu te države članice, pri čemer zadnjenavedeni poklic ustreza poklicu „medicinske sestre za splošno zdravstveno nego“ iz Direktive 2005/36. Zadnjenavedeni očitok se po njenem mnenju tako nikakor ne nanaša na vprašanje, ki je bilo odprto v tožbi, o tem, ali države članice lahko ustvarijo dva primerljiva poklica, od katerih naj bi le eden spadal na področje uporabe Direktive 2005/36.
- 161 Češka vlada pojasnjuje, da zgolj navedba določbe direktive v naslovu očitka ne pomeni, da je Komisija vanj vključila vse mogoče kršitve te določbe.
- 162 Češka vlada nazadnje navaja tretji razlog za nedopustnost, ki se nanaša na to, da četrty očitok ni bil formuliran dosledno in natančno, zlasti ker je Komisija v točki 115 tožbe svojo analizo povzela zgolj s sklicevanjem na poimenovanje poklica „diplomirane medicinske sestre“.

- 163 Komisija prereka te razloge za nedopustnost.
- 164 Komisija v zvezi s prvim razlogom za nedopustnost trdi, da je cilj predhodnega postopka zadevni državi članici omogočiti spoštovanje obveznosti, ki jih ima na podlagi prava Unije, oziroma učinkovito obrambo pred formuliranimi očitki, vendar naj to ne bi zahtevalo popolnega ujemanja med očitki, navedenimi v izreku obrazloženega mnenja, in tožbenimi predlogi, če se predmet spora, kot je opredeljen v obrazloženem mnenju, ne razširi ali spremeni.
- 165 Okoliščina, da četrti očitek ni bil naveden niti v izreku obrazloženega mnenja niti v izreku dodatnega obrazloženega mnenja, naj bi bila posledica „upravne napake“, ki naj ne bi vplivala niti na to, ali Češka republika spoštuje obveznosti, ki jih ima na podlagi prava Unije, niti na pravico te države članice do obrambe.
- 166 Komisija v zvezi z drugim in tretjim razlogom za nedopustnost trdi, da v fazi tožbe ni spremenila vsebine četrtega očitka, ker se je že v uradnem opominu sklicevala na člene 21(6), 31(3) in 32 Direktive 2005/36.
- 167 Poleg tega zatrjuje, da je v predhodnem postopku navedla, da ta direktiva ne nasprotuje temu, da lahko nekatere dejavnosti poklica medicinske sestre opravljajo tudi druge manj usposobljene osebe, če ni nobene dvoumnosti glede različnih ravni izobrazbe in usposobljenosti zadevnih strokovnjakov.
- 168 Nazadnje, češki organi naj bi v svojem odgovoru navedli razlike, ki obstajajo med obema poklicema, in naj bi torej dobro razumeli, da se je očitek Komisije nanašal na soobstoj teh dveh poklicev.
- 169 Glede vsebine češka vlada trdi, da četrti očitek vsekakor ni utemeljen.

Presoja Sodišča

- 170 V zvezi z razlogi za nedopustnost, ki jih navaja češka vlada, je treba ugotoviti, da je bil predmet četrtega očitka v fazi tožbe dejansko spremenjen.
- 171 Četrti očitek se je v obrazloženem mnenju namreč nanašal predvsem na poimenovanje „diplomirane medicinske sestre“, ki ga je Češka republika določila za neki poklic, ker je to poimenovanje ustvarjalo zmedo s tistim, ki je prav tako določeno v nacionalnem pravu, in sicer s poimenovanjem „splošne medicinske sestre“, ki naj bi ustrezalo poklicu „medicinske sestre za splošno zdravstveno nego“ iz člena 21(6) Direktive 2005/36.
- 172 V tožbi pa se četrti očitek nanaša predvsem na drugačno vprašanje, in sicer, ali je v skladu z Direktivo 2005/36 to, da v češkem pravu obstaja poklic, ki je „vzporeden“ poklicu medicinske sestre za splošno zdravstveno nego iz te direktive, za katerega pa veljajo zahteve glede usposabljanja, ki so manj stroge od tistih, ki so za ta poklic določene v členu 31(3) navedene direktive, kar je vprašanje, ki poleg tega predpostavlja izvedbo primerjalne in podrobne analize dejavnosti, ki se v Češki republiki opravljajo v okviru vsakega od teh dveh poklicev.
- 173 Komisija se s tem, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 118 sklepnih predlogov, ni omejila na natančnejšo opredelitev četrtega očitka, ampak je bistveno spremenila njegov predmet.

- 174 Okoliščina, na katero se sklicuje Komisija, in sicer, da je v tožbi navedla iste določbe Direktive 2005/36, kot so tiste, ki jih je navedla v predhodnem postopku, ne more omajati te ugotovitve, ker navedba določbe ne zadostuje za samo opredelitev očitka, ki ga navaja Komisija.
- 175 Zato je treba četrti očitek zavreči kot nedopusten.

Peti očitek glede neprenosa člena 45(2) Direktive 2005/36

Trditve strank

- 176 Komisija trdi, da Češka republika ni izpolnila obveznosti iz člena 45(2)(c)(f) in delno iz točke (e) Direktive 2005/36 s tem, da za samostojno opravljanje nekaterih dejavnosti farmacevta določa zahtevo po „specialističnih kompetencah“, ki vključujejo dodatno usposabljanje.
- 177 Komisija opozarja, da člen 45(2) Direktive 2005/36 zahteva, da države članice farmacevtom, ki izpolnjujejo pogoje za poklicno kvalifikacijo, določene v členu 44 te direktive, zagotovijo dostop do dejavnosti, navedenih v njenem členu 45(2), pri čemer je treba po potrebi spoštovati zahtevo po dodatnih poklicnih izkušnjah.
- 178 Komisija trdi, da Češka republika ni pravilno prenesla zadnjenavedene določbe glede dejavnosti iz člena 45(2)(c), (f) in deloma iz točke (e) te direktive, ker češko pravo samostojno izvajanje teh dejavnosti pogojuje s pridobitvijo dodatnih specialističnih kompetenc, določenih v odstavkih od 7 do 11 člena 11 zakona št. 95/2004, ki se nanašajo na dejavnosti na področju farmacevtskih tehnologij, laboratorijskih in zdravstvenih analiz, radiofarmacevtskih zdravil, lekarništva, kliničnega lekarništva in bolnišničnega lekarništva.
- 179 Komisija meni, da v nasprotju s tem, kar trdi češka vlada, dejavnosti, na katere se nanaša peti očitek, ustrezajo dejavnostim iz člena 45(2)(c), (f) in deloma točke (e), Direktive 2005/36, saj se ta člen 45(2) nanaša na vse dejavnosti, ki jih običajno opravljajo farmacevti.
- 180 Komisija dodaja, da je pravna ureditev v Češki republiki še toliko manj jasna, ker člen 12(3)(c) zakona o zdravstvenih storitvah določa, da če se zdravstvene storitve zagotavljajo na področju farmacije ali na področjih specialističnega usposabljanja farmacevtov, se dovoljenje za samostojno opravljanje poklica farmacevta zahteva na vsaj enem od področij specialističnega usposabljanja farmacevtov.
- 181 Komisija navaja, da trditve češke vlade, da Direktiva 2005/36 nikakor ne zahteva, da se dejavnosti iz člena 45(2) te direktive opravljajo samostojno, ni mogoče sprejeti, saj ta določba po mnenju Komisije, nasprotno, zahteva, da imajo farmacevti popoln dostop do zadevnih dejavnosti.
- 182 Komisija opozarja, da specifična narava reguliranih poklicev iz naslova III, poglavje III, Direktive 2005/36 predpostavlja avtomatično priznavanje poklicnih kvalifikacij in da je to avtomatično priznavanje eno od temeljnih načel in ciljev te direktive.
- 183 Komisija zavrača trditev češke vlade, da je usposabljanje, ki se zahteva za pridobitev specialističnih kompetenc, vsekakor mogoče nadomestiti z dodatnimi poklicnimi izkušnjami v skladu s členom 45(2) Direktive 2005/36.

- 184 Komisija nazadnje dodaja, da tudi če bi bilo treba šteti, da se člen 11, od (7) do (11), zakona št. 95/2004 ne nanaša na dejavnosti, navedene v členu 45(2)(c)(f) in delno v točki (e) Direktive 2005/36, ostaja dejstvo, da je češko pravo v zvezi s tem premalo jasno in natančno, saj se zdi, da člen 12(3)(c) zakona o zdravstvenih storitvah zahteva pooblastilo za samostojno opravljanje poklica farmacevta na vsaj enem področju, da bi farmacevti lahko opravljali katero koli dejavnost.
- 185 Češka vlada se sklicuje na nedopustnost petega očitka.
- 186 Trdi, da Komisija ni dosledno in natančno navedla, za kakšno kršitev prava Unije naj bi šlo, in da v predhodnem postopku ni jasno opredelila določb češkega prava, za katere meni, da so v nasprotju s členom 45(2) Direktive 2005/36. Natančneje, Komisija naj v tožbi ne bi omenjala več vyhláška č. 187/2009 Sb., o minimálních požadavcích na studijní programy všeobecné lékařství, zubní lékařství, farmacie a na vzdělávací program všeobecné praktické lékařství (uredba št. 187/2009 o minimalnih zahtevah glede študijskih programov splošne medicine, zobozdravstva in programa usposabljanja splošnih zdravnikov; v nadaljevanju: uredba št. 187/2009), ki pa naj bi bila navedena v utemeljitev petega očitka v uradnem opominu.
- 187 Češka vlada se poleg tega v zvezi s tem sklicuje na razširitev predmeta petega očitka.
- 188 Češka vlada trdi, da sama tožba ne omogoča niti opredelitve obsega neizpolnitve obveznosti, ker se včasih nanaša na člen 45(2) Direktive 2005/36 kot celoto, včasih pa zgolj na točke (c), (f) in (e) te določbe.
- 189 Češka vlada dodaja, da zgolj citiranje besedila določbe direktive ne zadostuje za jasno navedbo očitka in da mora Komisija že v predhodnem postopku navesti konkretne razloge in trditve, na katerih temelji njena analiza.
- 190 Komisija prereka te razloge za nedopustnost.
- 191 Komisija trdi, da je že v uradnem opominu Češki republiki očitala, da ni dovolj jasno in natančno prenesla člena 45(2) Direktive 2005/36, in da se je v obrazloženem mnenju sklicevala na zakon št. 95/2004 ob upoštevanju pripomb, ki jih je v zvezi s tem opominom predložila Češka republika.
- 192 Komisija navaja, da je bil zakon št. 95/2004 vsekakor tudi predmet razprave že od začetka predhodnega postopka in da je napačno trditi, da se uradni opomin sklicuje le na uredbo št. 187/2009.
- 193 Komisija dodaja, da je po pripombah, ki jih je Češka republika predložila na uradni opomin, obseg petega očitka v obrazloženem mnenju nazadnje omejila na člen 45(2)(c), (f) in delno (e), Direktive 2005/36 in da se obseg tega očitka v tožbi ni spremenil.
- 194 Češka vlada tudi trdi, da peti očitek vsekakor ni utemeljen.

Presoja Sodišča

- 195 V zvezi z razlogi za nedopustnost, ki jih navaja češka vlada, je treba poudariti, da se je Komisija v uradnem opominu sklicevala na neizpolnitev obveznosti iz člena 45(2) Direktive 2005/36 predvsem zato, ker z uredbo št. 187/2009 točke (c), (f) in od (h) do (j) tega člena 45(2) „sploh niso bile prenesene“ in ker je bila s to uredbo „nepopolno“ prenesena točka (e) te določbe.

- 196 V obrazloženem mnenju pa se je Komisija sklicevala na zahteve glede specialističnih usposabljanj iz člena 11 zakona št. 95/2004 za samostojno opravljanje nekaterih dejavnosti farmacevta iz člena 45(2)(c)(f) in delno (e) Direktive 2005/36, da bi utemeljila, da te zahteve niso v skladu s tem členom 45(2).
- 197 Komisija se je v dodatnem obrazloženem mnenju ponovno sklicevala na navedene zahteve, vendar zato, da bi utemeljila, da Češka republika ni izpolnila obveznosti iz člena 45(3) Direktive 2005/36.
- 198 Iz tega izhaja, da je bil med uradnim opominom in obrazloženim mnenjem predmet petega očitka spremenjen tako, da so se odprla nova vprašanja, kakršno je vprašanje, ali se člen 45(2) Direktive 2005/36 izčrpno uporablja za vse dejavnosti farmacevtov ali pa ta določba državam članicam omogoča, da za druge dejavnosti od tistih, na katere se izrecno nanaša, določijo dodatne zahteve in če je tako, ali dejavnosti, za katere velja zahteva glede specialističnih kompetenc iz člena 11, od (7) do (11), zakona št. 95/2004, spadajo med dejavnosti iz tega člena 45(2)(c), (f) in delno (e) te direktive.
- 199 Ta nova vprašanja se tako nanašajo na bistveno drugačna vprašanja od tistih, pri katerih gre za to, ali je bila navedena določba Direktive 2005/36 prenesena v češko pravo.
- 200 Zato je treba peti očitek zavreči kot nedopusten.

Šesti očitek glede neprenosa člena 45(3) Direktive 2005/36

Trditve strank

- 201 Komisija trdi, da Češka republika ni izpolnila obveznosti iz člena 45(3) Direktive 2005/36, ki se nanaša na pogoje, pod katerimi se v državi članici gostiteljici za farmacevte priznajo zahtevane dodatne poklicne izkušnje.
- 202 Komisija najprej navaja, da je treba člen 45(3) Direktive 2005/36 razumeti v povezavi z njenim členom 45(2), ki določa možnost, da države članice farmacevtu naložijo zahtevo po dodatnih poklicnih izkušnjah.
- 203 Komisija se nato tako kot v okviru petega očitka sklicuje na člen 11 zakona št. 95/2004, ki v odstavku 1(a) za samostojen dostop do nekaterih dejavnosti farmacevtov zahteva dodatno specialistično usposabljanje oziroma v odstavku 1(b) pridobitev tega, kar naj bi Češka republika predstavljala kot „dodatne poklicne izkušnje“, s čimer pa naj bi se v praksi predpostavljala uspešen zaključek programa usposabljanja, ki ga je mogoče opraviti le v ustanovi z dovoljenjem, ki prosilcu izda potrdilo o njegovem dokončanju.
- 204 Zato po mnenju Komisije zahteva po „dodatnem specialističnem usposabljanju“ iz tega člena 11(1)(a) ni v skladu z Direktivo 2005/36 iz istih razlogov, kot so navedeni v okviru petega očitka.
- 205 V zvezi s členom 11(1)(b) zakona št. 95/2004 Komisija meni, da obstajata dve možnosti za razlago te določbe.

- 206 Navedeno določbo naj bi bilo mogoče razlagati tako, da uvaja „alternativni program usposabljanja“ za pridobitev specializacij, navedenih v členu 11(1)(a) zakona št. 95/2004, ki so predmet petega očitka, kar naj bi potrdila tudi Češka republika. V tem primeru bi bil člen 11(1)(b) tega zakona v nasprotju s členom 45(2) Direktive 2005/36 iz istih razlogov, kot so navedeni v okviru petega očitka.
- 207 Druga možna razlaga je, da bi se štelo, da člen 11(1)(b) zakona št. 95/2004 vsebuje „zahtevo po poklicnih izkušnjah“ v smislu člena 45(2) in (3) Direktive 2005/36. Toda ker češko pravo poleg tega določa obveznost uspešnega zaključka programa usposabljanja, ki ga je mogoče opraviti le v ustanovi z dovoljenjem in ki mora voditi do izdaje potrdila o njegovem dokončanju, naj bi vsebina tega člena 11(1)(b) presegala tisto, kar je določeno v navedenem členu 45(2) in (3).
- 208 Po mnenju Komisije člen 28a zakona št. 95/2004, na katerega se sklicuje češka vlada, v povezavi s členom 11(1)(b) tega zakona torej presega omejitve zgolj priznanja trajanja poklicnih izkušenj.
- 209 Češka vlada trdi, da zahteve na področju specialističnih kompetenc farmacevtov, ki so določene v češkem pravu, ne spadajo na področje uporabe člena 45(2) Direktive 2005/36, ker zadevne dejavnosti niso tiste, ki spadajo na področje uporabe te določbe, in da te zahteve zato ne spadajo niti na področje uporabe člena 45(3) te direktive.
- 210 Češka vlada dodaja, da te določbe poleg tega ni treba prenesti v državi članici, če ta ne določa uporabe „dodatne poklicne zahteve“ v smislu člena 45(2) navedene direktive.
- 211 Vsekakor naj bi bil ne glede na vprašanja v zvezi s področjem uporabe člena 45(2) Direktive 2005/36 v besedilu člena 28a(5) zakona št. 95/2004 dobesedno povzet člen 45(3) te direktive, ki določa, da „[m]inistrstvo v primeru dodatnih poklicnih izkušenj v smislu člena 11(1)(b) [zakona št. 95/2004] potrdilo, ki so ga izdali pristojni organi države članice in ki dokazuje, da je zadevna oseba opravljala zadevne dejavnosti v državi članici izvora za enako obdobje, samodejno prizna kot dokazilo o pridobljeni kvalifikaciji.“
- 212 Nazadnje, če Komisija meni, da je mogočih več razlag nacionalnega prava, naj bi morala dokazati, da se to pravo v praksi uporablja v nasprotju s pravom Unije.

Presoja Sodišča

- 213 Člen 45(3) Direktive 2005/36 določa, da „[č]e država članica za dostop do ali opravljanje ene od dejavnosti farmacevta zahteva dodatne poklicne izkušnje, poleg dokazil o formalnih kvalifikacijah [...], ta država članica kot zadosten dokaz v zvezi s tem prizna potrdilo, ki ga izdajo pristojni organi v državi članici izvora in ki potrjuje, da je taka oseba opravljala te dejavnosti podobno dolgo v državi članici izvora.“
- 214 Kot je navedla Komisija, je treba člen 45(3) Direktive 2005/36 razlagati ob upoštevanju njenega člena 45(2), ki državam članicam omogoča, da dostop do dejavnosti iz zadnjenavedene določbe pogojujejo z „dodatnimi poklicnimi izkušnjami“. Zahteva, da država članica gostiteljica prizna dodatne poklicne izkušnje, pridobljene v državi članici izvora, iz tega člena 45(3) se namreč uporablja le za dejavnosti iz navedenega člena 45(2).

- 215 V obravnavani zadevi se češka vlada sklicuje na člen 28a(5) zakona št. 95/2004, ki določa, da „[m]inistrstvo v primeru dodatnih poklicnih izkušenj v smislu člena 11(1)(b) [tega zakona] potrdilo, ki so ga izdali pristojni organi države članice in ki dokazuje, da je zadevna oseba opravljala zadevne dejavnosti v državi članici izvora za enako obdobje, samodejno prizna kot dokazilo o pridobljeni usposobljenosti.“
- 216 Vendar se člen 11(1)(b) zakona št. 95/2004 sklicuje na pridobitev „dodatnih poklicnih izkušenj v skladu z ustreznim programom usposabljanja v ustanovi, ki ima dovoljenje za ustrezno področje specialističnega usposabljanja ali ustrezno področje dodatnih poklicnih izkušenj, ki prosilcu izda potrdilo o uspešnem zaključku tega programa.“
- 217 Tako je treba za ugotovitev, ali člen 28a(5) zakona št. 95/2004 v povezavi s členom 11(1)(b) tega zakona nalaga dodaten pogoj poleg tistega v zvezi z „dodatnimi poklicnimi izkušnjami“ v smislu člena 45(3) Direktive 2005/36, najprej opraviti preizkus, ali se te določbe češkega prava nanašajo na dejavnosti farmacevta, ki spadajo na področje uporabe člena 45(2) te direktive. To vprašanje pa je del petega očitka in ta je bil zavržen kot nedopusten, ker je Komisija, kot je bilo navedeno v točki 198 te sodbe, spremenila njegov predmet in med uradnim opominom in obrazloženim mnenjem odprla nova vprašanja. Ker v predhodnem postopku pravica Češke republike do obrambe v okviru navedenega petega očitka ni bila spoštovana, Sodišče v okviru šestega očitka prav tako ne more opraviti takega preizkusa.
- 218 Šesti očitek je treba posledično zavriniti kot neutemeljen.

Sedmi očitek glede neprenosa člena 50(1) Direktive 2005/36 v povezavi s točko 1(d) in (e) Priloge VII k tej direktivi

Trditve strank

- 219 Komisija trdi, da češka vlada ni izpolnila obveznosti iz člena 50(1) Direktive 2005/36 v povezavi s točko 1(d) in (e) Priloge VII k tej direktivi glede obveznosti, ki je naložena državi članici izvora, da v največ dveh mesecih predloži dokumente iz teh določb, katerih predložitev lahko država članica gostiteljica zahteva od prosilca za dostop do reguliranega poklica. Ti dokumenti se nanašajo na dobro ime, ugled, neobstoj stečaja prosilca oziroma dokaz, da v zvezi s tem prosilcem ni bil sprejet ukrep o prekinitvi ali prepovedi opravljanja tega poklica zaradi resne poklicne kršitve ali kaznivega dejanja, na eni strani ter na telesno in duševno zdravje prosilca na drugi.
- 220 Komisija trdi, da določbe nacionalnega prava, na katere se sklicujejo češki organi, ne zadostujejo za pravilen prenos člena 50(1) Direktive 2005/36 v povezavi s točko 1(d) in (e) Priloge VII k tej direktivi.
- 221 Natančneje, člen 71(1) in (3) ter člen 154 zakonika o upravnem postopku, na katera se sklicujejo češki organi, naj bi bila preveč splošna ter premalo jasna in natančna, da bi bila prosilcu zagotovljena taka pravica. Poleg tega naj ta člen 154, ki se nanaša na potrdilo ali spričevalo, ki ga izda uprava, ne bi vseboval izrecne napotitve na rok za predložitev iz tega člena 71, saj določa, da je treba ta rok „ustrezno“ upoštevati le, če se njegova uporaba „izkaže za nujno“.

- 222 Člen 33(1) zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij, ki določa rok za sporočanje med organi držav članic, naj prav tako ne bi bil dovolj jasen in natančen, da bi zadevnim osebam lahko zagotavljal pravice. Ta določba naj bi tudi omogočala prekoračitev enomesečnega roka, ki ga določa, brez časovne omejitve.
- 223 Poleg tega naj bi se navedena določba nanašala le na izdajo dokumentov med državami članicami, medtem ko naj bi se spoštovanje dvomesečnega roka, ki je predmet sedmega očitka, načeloma nanašalo na razmerje med prosilcem, ki želi opravljati poklic v drugi državi članici, in njegovo državo članico izvora. Komisija v zvezi s tem trdi, da člen 50(1) Direktive 2005/36 izrecno ne omenja nobenega upravnega sodelovanja med upravami držav članic v zvezi z zahtevanimi dokumenti, saj je to sodelovanje v primeru upravičenega dvoma izrecno določeno le v odstavkih 2, 3 in 3a tega člena. Zato Komisija meni, da mora država članica gostiteljica zadevne dokumente najprej zahtevati neposredno od prosilca, ki mora za to imeti možnost, da jih pridobi od uprave države članice izvora v roku dveh mesecev, ki je določen v zvezi s tem.
- 224 Komisija opozarja, da lahko države članice sicer izbirajo obliko in sredstva za izvajanje direktiv, vendar je vsekakor nujno, da nacionalno pravo učinkovito zagotavlja, da jih nacionalni organi v celoti uporabljajo, in da je zadevni pravni položaj dovolj jasen in natančen.
- 225 Glede trditev, ki jih je češka vlada navedla v odgovoru na tožbo, da je zadevne dokumente v praksi mogoče pridobiti drugače, Komisija opozarja, da je pri nadzoru nad učinkovitim prenosom direktive močno odvisna od elementov, ki jih predloži zadevna država članica, in da jo mora ta država članica obvestiti o sprejetih ukrepih. Vendar naj ne bi bilo storjeno nič v zvezi s tako navedenimi novimi ukrepi.
- 226 Komisija trdi tudi, da člen 63 Direktive 2005/36 državam članicam nalaga, da se v določbah, sprejetih za prenos te direktive, nanjo sklicujejo.
- 227 Komisija na podlagi tega sklepa, da je sedmi očitek kljub dodatnim stališčem, ki jih je predložila češka vlada, utemeljen.
- 228 Poleg tega Komisija vsekakor meni, da glede dokazil o dobrem imenu in neobstoju stečaja, na katere se češka vlada sklicuje v odgovoru na tožbo, ta vlada ni dokazala, da so vsi strokovnjaki, zlasti tisti, ki opravljajo poklic kot zaposleni, vpisani v poslovni register niti da bi zadostovala možnost, da se dokumenti zahtevajo po elektronski poti, kajti vse osebe nimajo nujno dejanske možnosti dostopa do njih.
- 229 Komisija tako meni, da je sedmi očitek utemeljen vsaj v delu, v katerem se nanaša na dokumente iz točke 1(d) Priloge VII k Direktivi 2005/36.
- 230 Češka vlada se sklicuje na nedopustnost sedmega očitka, ker Komisija v tožbi ni omenila člena 50(1) Direktive 2005/36 in ker ta določba nikakor ne določa, da morajo organi države članice izvora dokumente, naštete v točki 1(d) in (e) Priloge VII k tej direktivi, predložiti v določenem roku. Češka vlada v dupliki trdi, da ta razlog za nedopustnost ne temelji na tem, da Komisija ni opozorila na besedilo člena 50(1) Direktive 2005/36, temveč na dejstvu, da ta institucija ne pojasnjuje obsega kršitve, ki se državi članici očita na podlagi te določbe, ker ta ne določa roka, ki je predmet očitka.

- 231 Komisija trdi, da navedeni razlog za nedopustnost ni utemeljen, ker dobesedno citiranje določb prava Unije, katerih kršitev se zatrjuje, ne more biti pogoj za dopustnost očitka. Poleg tega naj bi sedmi očitek vseboval sklicevanje na vsebino člena 50(1) Direktive 2005/36 in naj bi se vsekakor nanašal tudi na točko 1(d) in (e) Priloge VII k Direktivi 2005/36, ki določa dvomesečni rok, ki se obravnava v tem očitku.
- 232 Češka vlada podredno meni, da sedmi očitek ni utemeljen.
- 233 Češka vlada trdi, da točka 1(d) in (e) Priloge VII k Direktivi 2005/36 ne določa, kdo je upravičen do dvomesečnega roka, to je oseba, ki ji mora pristojni organ države članice izvora v tem roku predložiti zadevne dokumente.
- 234 Vsekakor naj bi češko pravo zagotavljalo, da se ti dokumenti posredujejo v roku dveh mesecev tako osebi, ki je državo članico izvora za to zaprosila, kot tudi pristojnemu organu države članice gostiteljice, če je ta to prošnjo posredoval.
- 235 Kadar torej zadevna oseba od čeških organov zahteva izdajo navedenih dokumentov, naj bi se uporabljal člen 154 zakonika o upravnem postopku v povezavi s členom 71(1) in (3) tega zakonika in ta člen 154 naj bi češkemu upravnemu organu nalagal, da se izreče oziroma izda potrdilo čim prej, najpozneje pa v 30-dnevem roku, ki ga je mogoče podaljšati za 30 dni.
- 236 Poleg tega naj bi bilo mogoče dokumente iz točke 1(d) Priloge VII k Direktivi 2005/36, ki se nanašajo na dobro ime, ugled oziroma neobstoje stečaja, pridobiti tudi z izpiskom iz poslovnega registra in v tem primeru naj bi se ti izdali na podlagi prava, ki se uporablja, na zahtevo zadevne osebe.
- 237 Poleg tega naj bi bilo mogoče dokazilo o neobstoju prekinitve ali prepovedi opravljanja poklicne dejavnosti predložiti z izpiskom iz kazenske evidence, ki se prav tako izda na zahtevo zadevne osebe.
- 238 Obstajala naj bi tudi možnost, da se izpisek iz poslovnega registra ali izpisek iz kazenske evidence pridobi v elektronski obliki na portalu zadevne javne uprave.
- 239 Izdajo dokumentov iz točke 1(e) Priloge VII k Direktivi 2005/36 v zvezi s telesnim in duševnim zdravjem prosilca naj bi urejal zakon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (zakon št. 373/2011 o posebnih zdravstvenih storitvah). Člen 43(1)(a) tega zakona pa naj bi določal, da se dokument, ki se nanaša na zdravniško mnenje, izda v desetih delovnih dneh od prejema prošnje.
- 240 Tako češko splošno upravno pravo kot tudi posebne določbe češkega prava naj bi torej omogočale, da se zadevni osebi zagotovi prejem zadevnih dokumentov v bistveno krajšem roku od tistega, ki se zahteva s členom 50(1) Direktive 2005/36 v povezavi s točko 1(d) in (e) Priloge VII k tej direktivi.
- 241 Poleg tega, če pristojni organ države članice gostiteljice zadevne dokumente zahteva neposredno pri pristojnih organih države članice izvora, naj bi morali zadnjenavedeni organi te dokumente v skladu s členom 33(1) zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij posredovati čim prej.
- 242 Nazadnje, upoštevne določbe češkega prava naj bi bile dovolj jasne in natančne.

- 243 Češka vlada v dupliki zavrača trditve Komisije, da pri obveščanju o ukrepih za prenos ni spoštovala obveznosti predložitve jasnih in natančnih informacij, in dodaja, da kršitev člena 63 Direktive 2005/36 ni predmet tega postopka.
- 244 Češka vlada tudi pojasnjuje, da lahko osebe, če niso vpisane v nacionalni poslovni register, svoj dober ugled in neobstoj stečajnega postopka zoper njih dokažejo z izpiskom iz registra insolventnosti, ki se jim na njihovo prošnjo izda ob vložitvi te prošnje pri upravitelju tega registra, pri drugih ponudnikih ali na internetu.

Presoja Sodišča

- 245 Na prvem mestu je treba zavriniti razlog za nedopustnost, ki ga navaja češka vlada in v skladu s katerim sedmi očitok ni natančen v delu, v katerem se nanaša na člen 50(1) Direktive 2005/36, ker ta določba ne nalaga dvomesečnega roka, določenega za posredovanje zadevnih dokumentov, ki so predmet tega očitka.
- 246 Kot je namreč razvidno iz formulacije navedenega očitka, je treba navedeno določbo razumeti v povezavi s točko 1(d) in (e) Priloge VII k tej direktivi, na katero ta določba poleg tega izrecno napotuje za opredelitev dokumentov in potrdil, ki jih lahko od prosilca zahteva država članica gostiteljica, in ki določa dvomesečni rok, v katerem mora država članica izvora te dokumente in potrdila posredovati.
- 247 Na drugem mestu, v zvezi z vprašanjem, ali je bil ta rok v češko pravo pravilno prenesen, je iz odgovora na tožbo razvidno, da je odgovor pritrđen tako glede pravil splošnega upravnega prava kot glede posebnih predpisov, ki se uporabljajo za pridobitev takih dokumentov.
- 248 V zvezi s tem je treba najprej ugotoviti, da v nasprotju s tem, kar trdi češka vlada, iz besedila in sistematike člena 50 Direktive 2005/36 izhaja, da mora te dokumente od organov države članice izvora načeloma *a priori* zahtevati zadevna oseba.
- 249 Poudariti je namreč treba, da se drugače kot odstavek 1 člena 50 Direktive 2005/36 odstavki 2, 3 in 3a tega člena izrecno nanašajo na primere, v katerih je država članica gostiteljica tista, ki zahteva informacije od pristojnih organov druge države članice.
- 250 Iz določb češkega prava, ki jih je navedla češka vlada, je razvidno, da je treba, če zadevna oseba pri čeških organih zaprosi za enega od dokumentov iz točke 1(d) in (e) Priloge VII k Direktivi 2005/36, uporabiti pravila splošnega upravnega prava, in sicer člen 154 zakonika o upravnem postopku v povezavi s členom 71(1) in (3), tega zakonika, ki upravi nalaga, da odločbo sprejme „čim prej“, če pa to ni mogoče, najpozneje v tridesetih dneh od začetka postopka, k čemur se v nekaterih okoliščinah lahko doda dodaten rok.
- 251 Vendar Komisija pravilno trdi, da te določbe niso natančne.
- 252 Če je namreč taka zahteva vložena, člen 154 zakonika o upravnem postopku določa, da je treba določbam člena 71 tega zakonika slediti „ustrezno“ in „če se njihova uporaba izkaže za nujno“, kar kaže na določeno negotovost glede pogojev uporabe roka iz tega člena 71.
- 253 Iz tega izhaja, da ni razvidno, da bi bila s temi določbami dovolj jasno in natančno prenesena zahteva glede dvomesečnega roka, ki velja za pristojne organe države članice izvora, kadar oseba zaprosi za enega od dokumentov iz točke 1(d) in (e) Priloge VII k Direktivi 2005/36.

- 254 Vendar češka vlada v odgovoru na tožbo navaja tudi uporabo drugih ukrepov in pravil nacionalnega prava in zlasti dejstvo, da ima zadevna oseba možnost pridobiti dokument, ki potrjuje njeno dobro ime, njen ugled oziroma neobstoj stečaja iz točke 1(d) Priloge VII k Direktivi 2005/36, tako da zahteva izpisek iz nacionalnega poslovnega registra ali izpisek iz kazenske evidence, pri čemer mora biti tak dokument izdan na zahtevo oziroma biti pridobljen na spletu. Ta vlada v zvezi s tem pojasnjuje, da pristojni nacionalni organi zadevni dokument izdajo, ko je vložena zahteva, in da lahko zadevna oseba v primeru vloge prek spleta ta dokument neposredno prenese.
- 255 V zvezi z dokumentom o telesnem oziroma duševnem zdravju prosilca iz točka 1(e) Priloge VII k tej direktivi se češka vlada sklicuje na zakon št. 373/2011 o posebnih zdravstvenih storitvah, katerega člen 43(1)(a) naj bi določal izdajo zdravniškega mnenja v desetih delovnih dneh po prejemu vložene zahteve.
- 256 Komisija trdi, da so te določbe nacionalnega prava ukrepi za prenos, ki jih Češka republika ni sporočila, tako da naj se češka vlada nanje ne bi mogla sklicevati. Dodaja, da člen 63 Direktive 2005/36 državam članicam tudi nalaga, da se v določbah o prenosu te direktive nanjo sklicujejo.
- 257 Komisija tudi trdi, prvič, da zaposlene osebe niso vpisane v poslovni register, in drugič, da možnost vložitve zahteve po elektronski poti ne zadostuje, ker nimajo vsi dostopa do te možnosti.
- 258 Češka vlada odgovarja, da je zadevne informacije mogoče posredovati prek drugih javnih informacijskih sistemov in da dostop do interneta ni edini način za njihovo pridobitev.
- 259 V zvezi s temi novimi trditvami je treba najprej opozoriti, da so države članice na podlagi člena 4(3) PEU dolžne Komisiji olajševati izpolnjevanje njenih nalog, med katere v skladu s členom 17(1) PEU spada skrb za uporabo določb PEU in določb, ki jih institucije sprejmejo na podlagi te pogodbe. Zlasti je treba upoštevati dejstvo, da je glede preverjanja pravilne uporabe nacionalnih določb za zagotovitev učinkovitega izvajanja direktive v praksi Komisija, ki nima preiskovalnih pooblastil na tem področju, zelo odvisna od dokazov, ki jih predložijo morebitni vlagatelji prijav in zadevna država članica (sodba z dne 2. septembra 2021, Komisija/Švedska (Čistilne naprave), C-22/20, EU:C:2021:669, točka 144).
- 260 Kljub temu mora v skladu z ustaljeno sodno prakso glede dokaznega bremena v okviru postopka zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 258 PDEU obstoj zatrjevane neizpolnitve obveznosti dokazati Komisija. Komisija je tista, ki mora Sodišču predložiti elemente, ki jih to potrebuje, da preveri obstoj te neizpolnitve, pri čemer se Komisija ne more opreti na nikakršno domnevo (sodba z dne 2. septembra 2021, Komisija/Švedska (Čistilne naprave), C-22/20, EU:C:2021:669, točka 143 in navedena sodna praksa).
- 261 V obravnavani zadevi pa s trditvami, ki jih je Komisija navedla v repliki, ni mogoče zadostno utemeljiti razlogov, zaradi katerih ukrepi in pravila nacionalnega prava – na katere se je češka vlada sklicevala v fazi odgovora na tožbo, iz katerega izhaja, da so se ti ukrepi in ta pravila uporabljali pred iztekom roka, določenega v obrazloženem mnenju – ne zadostujejo za pravilen prenos dvomesečnega roka, določenega za predložitev dokumentov iz točke 1(d) in (e) Priloge VII k Direktivi 2005/36.
- 262 Zato je treba sedmi očitke zavriniti kot neutemeljen.

Osmi očitok glede neprenosa člena 51(1) Direktive 2005/36

Trditve strank

- 263 Komisija trdi, da Češka republika ni izpolnila obveznosti iz člena 51(1) Direktive 2005/36, ker je določila, da ima pristojni organ države članice gostiteljice na voljo enomesečni rok za potrditev prejema prošnje za priznanje poklicnih kvalifikacij in po potrebi za obvestitev prosilca o vseh manjkajočih dokumentih.
- 264 Komisija meni, da prenos člena 51(1) Direktive 2005/36 v češko pravo ni dovolj jasen in natančen.
- 265 Natančneje, člen 45(2) zakonika o upravnem postopku naj prosilcu ne bi dajal posebne pravice, da v določenem roku pridobi informacije o morebitnih manjkajočih dokumentih.
- 266 Člen 47(1) tega zakonika naj bi določal le obveznost, da je zadevna oseba „čim prej“ obveščena o začetku postopka na podlagi njene prošnje.
- 267 Člen 71(1) in (3) navedenega zakonika pa naj bi zadevnemu upravnemu organu dovoljeval, da odločitev sprejme po izteku enomesečnega roka, ki ga določa.
- 268 Češka vlada trdi, da osmi očitok ni utemeljen, ker češko pravo določa obveznost obvestitve zadevne osebe o začetku postopka v enem mesecu in obveznost potrditve prejema prošnje v skladu s členom 51(1) Direktive 2005/36.
- 269 Češka vlada trdi, da mora zadevni upravni organ na podlagi člena 47(1) zakonika o upravnem postopku vse stranke v postopku „čim prej“ obvestiti o zahtevi za uvedbo tega postopka, kar naj bi pomenilo, da je v praksi ta „rok“ le nekaj dni, kot naj bi potrdila češka sodišča.
- 270 Glede informacij v zvezi z manjkajočimi dokumenti češka vlada dodaja, da zadevni upravni organ na podlagi člena 45(2) zakonika o upravnem postopku prosilcu pomaga odpraviti morebitne pomanjkljivosti njegove vloge in mu za to da na voljo razumen rok.
- 271 Češka vlada tudi trdi, da člen 6(1) zakonika o upravnem postopku temu upravnemu organu nalaga, da zadevo obravnava „brez nepotrebnega odlašanja“.
- 272 Poleg tega češka vlada poudarja, da mora navedeni upravni organ v skladu s členom 71(1) in (3) zakonika o upravnem postopku „čim prej“ ali, če to ni mogoče, „v 30-ih dneh“ sprejeti odločitev.
- 273 Češka vlada tako meni, da iz sistematike zakonika o upravnem postopku izhaja, da mora biti prosilec o morebitnih pomanjkljivostih svoje vloge obveščen veliko pred iztekom enomesečnega roka iz člena 50(1) Direktive 2005/36.
- 274 Češka vlada dodaja, da so nacionalne določbe na tem področju v nasprotju s tem, kar trdi Komisija, jasne in v skladu s to direktivo ter da je vsekakor ta institucija tista, ki mora dokazati, da se v praksi češko pravo uporablja v nasprotju s pravom Unije.
- 275 Češka vlada tudi opozarja, da država članica v svoj nacionalni pravni red ni dolžna izrecno povzeti določb direktive, da bi jo pravilno prenesla, in da lahko zadošča splošni pravni okvir.
- 276 Češka vlada nazadnje navaja, da ni vedela za obstoj težav v praksi v zvezi s tem.

Presoja Sodišča

- 277 Člen 51(1) Direktive 2005/36 pristojnemu organu države članice gostiteljice nalaga enomesečni rok za to, da potrdi prejem prošnje za priznanje poklicnih kvalifikacij in da prosilca obvesti o morebitnih pomanjkljivostih te prošnje.
- 278 Zakonske določbe, na katere se sklicuje češka vlada, pa tega ne določajo.
- 279 Natančneje, v zvezi s pravili splošnega upravnega prava, na katera se sklicuje češka vlada, je treba ugotoviti, da s členom 71 zakonika o upravnem postopku, v skladu s katerim mora češka uprava odločitev sprejeti „čim prej“ in najpozneje v 30-ih dneh od vložitve prošnje, k čemur se v nekaterih okoliščinah lahko doda dodaten rok, niso prenesene obveznosti, ki izhajajo iz člena 51(1) Direktive 2005/36, ker se ta člen ne sklicuje niti na obveznost potrditve prejema prošnje niti na obveznost navedbe morebitnih manjkajočih dokumentov. Poleg tega ta člen 71 upravi vsekakor omogoča, da se o prošnji izreče v roku, ki je lahko daljši od enega meseca.
- 280 Člen 45(2) zakonika o upravnem postopku, v skladu s katerim mora upravni organ prosilcu pomagati pri odpravi pomanjkljivosti njegove prošnje in mu za to dati na voljo „razumen rok“, prav tako ne more zadostovati za popoln prenos natančnih zahtev iz člena 51(1) Direktive 2005/36 v zvezi s tem.
- 281 Enako velja za člen 6(1) zakonika o upravnem postopku, v skladu s katerim mora uprava prošnjo obravnavati „brez nepotrebnega odlašanja“, in za člen 47(1) tega zakonika, v skladu s katerim mora upravni organ „vse udeležence“, s katerim je seznanjen, „čim prej“ obvestiti o začetku postopka, ker te določbe prav tako ne ustrezajo natančnim zahtevam iz člena 51(1) Direktive 2005/36.
- 282 Nazadnje, trditev češke vlade, da češko pravo ne povzroča težav v praksi, ne more, kot je bilo poudarjeno v točki 148 te sodbe, ublažiti tako ugotovljenega neobstoja dovolj jasnega in natančnega prenosa.
- 283 Zato je treba ugotoviti, da Češka republika ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi Direktive 2005/36, ker ni sprejela določb, potrebnih za to, da bi pristojni organ države članice gostiteljice imel na voljo enomesečni rok za potrditev prejema prošnje za priznanje poklicnih kvalifikacij in po potrebi za obvestitev prosilca o vseh manjkajočih dokumentih, v skladu s členom 51(1) te direktive.
- 284 Ob upoštevanju vseh navedenih preudarkov je treba ugotoviti, da Češka republika ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi Direktive 2005/36, ker ni sprejela:
- določb, potrebnih za to, da bi pristojni organi države članice gostiteljice določili status oseb, ki so v fazi prilagoditvenega obdobja oziroma se želijo pripraviti na preizkus poklicne usposobljenosti, v skladu s členom 3(1)(g) in (h) Direktive 2005/36;
 - določb, potrebnih za to, da bi veterinarji in arhitekti v okviru svobode opravljanja storitev imeli možnost opravljanja storitev pod poklicnim nazivom države članice gostiteljice v skladu s členom 7(3) Direktive 2005/36;
 - določb, potrebnih za to, da bi pristojni organ države članice gostiteljice imel na voljo enomesečni rok za potrditev prejema prošnje za priznanje poklicnih kvalifikacij in po potrebi

za obvestitev prosilca o vseh manjkajočih dokumentih, v skladu s členom 51(1) Direktive 2005/36.

Stroški

285 V skladu s členom 138(3) Poslovnika Sodišča lahko to odloči, da se stroški delijo ali da vsaka stranka nosi svoje stroške, kadar vsaka stranka uspe samo deloma. Ker je bilo tožbi Komisije ugodeno le deloma, nosi vsaka stranka svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. Češka republika ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2013/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013, ker ni sprejela:

- določb, potrebnih za to, da bi pristojni organi države članice gostiteljice določili status oseb, ki so v fazi prilagoditvenega obdobja oziroma se želijo pripraviti na preizkus poklicne usposobljenosti, v skladu s členom 3(1)(g) in (h) Direktive 2005/36, kakor je bila spremenjena;
- določb, potrebnih za to, da bi veterinarji in arhitekti v okviru svobode opravljanja storitev imeli možnost opravljanja storitev pod poklicnim nazivom države članice gostiteljice v skladu s členom 7(3) Direktive 2005/36, kakor je bila spremenjena;
- določb, potrebnih za to, da bi pristojni organ države članice gostiteljice imel na voljo enomesečni rok za potrditev prejema prošnje za priznanje poklicnih kvalifikacij in po potrebi za obvestitev prosilca o vseh manjkajočih dokumentih, v skladu s členom 51(1) Direktive 2005/36, kakor je bila spremenjena.

2. V preostalem se tožba zavrne.

3. Evropska komisija in Češka republika nosita vsaka svoje stroške.

Podpisi